

- (x) lausunnon antamista varten
- () tiedoksi
- () toimenpiteitä varten

KOKKOLAN KAUPUNKI
Pelastuslautakunta

Antti Kätevä
pelastuslautakunnan sihteeri

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen palvelutasopäätös 2021-2025

97/09.05.01/2021

PELA § 6

Valmistelijat: pelastusjohtaja Jaakko Pukkinen, pelastuspäällikkö Terho Pylkkänen, pelastuspäällikkö Jouni Leppälä, pelastuspäällikkö Jukka Kangasvieri, palomestari Antti Kätevä.

Pelastuslain (379/2011) mukaan alueen pelastustoimi laatii palvelutasopäätöksen. Pelastustoimen palvelutasosta päättää aluepelastuslautakunta kuntia kuultuaan. Palvelutasopäätöksellä päätetään pelastustoimen tuottamien turvallisuuspalveluiden tasosta ja tavoitteista sekä toimintojen järjestelyistä ja kehittämistoimenpiteistä. Pelastustoimen palvelutason tulee vastata alueella esiintyviä onnettomuusuhkia. Pelastustoimi on suunniteltava ja toteutettava siten, että onnettomuuksien sekä tulipalojen ennaltaehkäisy on järjestetty ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Pelastuslaitoksen toiminnassa huomioidaan myös poikkeusolot.

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos vastaa alueellaan pelastustoimen tehtävien hoitamisesta kuntien kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Palvelutasopäätöksessä on selvitetty alueella esiintyvät uhat ja niistä aiheutuvat riskit, määritelty toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat. Palvelutasopäätöksen perustana toimii alueen riskianalyysi sekä pelastuslaitoksen toimintaympäristö. Poikkeusolojen ja häiriötilanteiden järjestelyt on kuvattu tarkemmin pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa.

Pelastustoimen keskeisenä tavoitteena on ihmisten turvallisuuden parantaminen sekä onnettomuuksien ja niistä aiheutuvien

seurausten vähentäminen. Pelastuslaitoksen riskienhallintatoimien lisäksi myös kiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat sekä yritykset ja muut yhteisöt ovat velvollisia huolehtimaan omatoimisesta varautumisesta.

Palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen toteutetaan pelastuslaitoksen vuosittain hyväksyttävän talousarvion puitteissa. Pelastustoimen palvelutason säilyttäminen edellyttää riittävän rahoituksen toimintojen ylläpitämiseen. Palvelutasopäätös ehdotetaan olevan voimassa ajalla XX.X.2021- 31.12.2025. Voimaan tullessaan päätös kumoaa pelastuslautakunnan 20.12.2018 hyväksymän palvelutasopäätöksen.

Pelastuslaitos on käynyt alustavat neuvottelut palvelutasopäätöksen sisällöstä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston edustajien kanssa 15.1.2021. Tämän neuvottelun jälkeen palvelutasopäätösesitystä on muokattu liitteen mukaiseksi. Kuntien edustajille järjestetään info palvelutasopäätöksestä ja pelastuslaitoksen valmisteilla olevista ja ajankohtaisista asioista.

Tarkoitus on, että palvelutasopäätös hyväksytään pelastuslautakunnassa maaliskuussa 2021 lausuntokierroksen jälkeen.

Pelastusjohtaja

Pelastuslautakunta päättää pyytää Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen pelastustoimen palvelutasopäätösehdotuksesta lausunnot alueen kaupungeilta, kunnilta ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Lausunnot pyydetään toimittamaan 17.3.2021 mennessä pelastuslaitokselle ositteella:

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos
Pelastuslautakunta
Kustaa Aadolfinkatu 76
67100 KOKKOLA

tai sähköpostilla virkaposti.kp@pelastustoimi.fi

Päätös

Pelastuslautakunta hyväksyi päätösesityksen. Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

Uusi palvelutasopäätös 2021 alkaen

KESKI-POHJANMAAN JA
PIETARSAAREN ALUEEN
PELASTUSLAITOS

PALVELUTASOPÄÄTÖS
2021 - 2025

Pelastuslautakunta xx.xx.xxxx

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ	2
1.1 LAINSÄÄDÄNTÖ.....	2
1.2 KESKI-POHJANMAAN JA PIETARSAAREN ALUEEN PELASTUSLAITOS.....	3
1.3 PELASTUSLAITOKSEN HALLINTO JA ORGANISAATIO	3
1.4 PELASTUSALUEEN KUVAUS.....	5
1.5 TOIMINNAN PAINOPISTEET JA STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT	6
1.6 PELASTUSTOIMEN KANSALLISET TAVOITTEET 2025.....	8
1.7 PELASTUSLAITOKSEN PAINOPISTEET PALVELUTASOPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLOAIKANA.....	9
1.8 PALVELUTASOPÄÄTÖSPROSESSI	10
2 PALVELUTASOPÄÄTÖKSEN PERUSTEET	11
2.1 MENEILLÄÄN OLEVAN PALVELUTASOKAUDEN ARVIOINTI	11
2.2 UHKIEN JA RISKIEN ARVIOINTI.....	13
2.2.1 Riskiluokkien määrittely	14
2.2.2 Riskikohteet ja onnettomuusuhkien arviointi.....	14
2.2.3 Onnettomuuksien uhkien, määrän ja syiden kehitys.....	15
2.2.4 Kansallinen ja alueellinen riskianalyysi	15
3 PALVELUTASOPÄÄTÖS	17
3.1 ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISY	17
3.1.1 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus	17
3.1.2 Pelastustoimelle kuuluva valistus ja neuvonta.....	18
3.1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi	19
3.1.4 Palontutkinta.....	20
3.1.5 Valvontatehtävät	21
3.2 PELASTUSTOIMINTA	24
3.2.1 Varautuminen päivittäisiin tilanteisiin	24
3.2.1.1 Paloasemat, muodostelmat, henkilöstö ja kalusto	25
3.2.1.2 Pelastusmuodostelmien hälyttäminen ja johtaminen	29
3.2.1.3 Toimintavalmiusaika	31
3.2.1.4 Pelastussukellustoiminta	34
3.2.2 Varautuminen häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin.....	36
3.2.2.1 Väestön varoittaminen	38
3.3 TUKI- JA VARAUTUMISPALVELUT	39
3.3.1 Varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojeluun.....	39
3.3.2 Oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen	42
3.3.3 Pelastuslaitoksen tietojärjestelmät	43
3.4 MUUT TEHTÄVÄT	44
3.4.1 Öljyntorjunta	44
3.4.2 Ensihoitopalvelut.....	44
3.4.3 Kansainvälinen toiminta.....	45
3.4.4 Valmiussuunnittelun tukeminen.....	45
3.5 PELASTUSTOIMEN OHJEET JA SUUNNITELMAT	46
4 KEHITTÄMISSUUNNITELMA	49
5 VOIMAANTULO JA SEURANTA	56
LIITE 1 RISKIANALYYSI	57
LIITE 2 RESURSSIT	64
LIITE 3 HENKILÖ- JA TALOUSRESURSSIT 2020	67

1 Yleistä

1.1 Lainsäädäntö

Pelastuslain (379/2011) 27 §:n mukaan alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista pelastuslaissa sille säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä;
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä mainitun lisäksi pelastuslaitos:

- 1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;
- 2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu;
- 3) huolehtii muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslain 28 §:n mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.

Pelastuslaitokselle 27 §:n 2 momentissa säädetty tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.

Pelastuslain 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämistä. Päätös on voimassa määräajan.

Pelastuslaitoksen tehtävät määräytyvät eri lakien ja asetusten kautta sekä sopimuksiin perustuen. Lainsäädännön kautta määräytyy myös pelastuslaitoksen lakisääteisten tehtävien tuottamiseen ja järjestämiseen liittyvät reunaehdot ja velvoitteet palvelutuotannolle.

1.2 Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Pelastuslain mukaan kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa valtioneuvoston määrämällä alueella (alueen pelastustoimi). Valtioneuvosto on aikanaan määrännyt Keski-Pohjanmaan pelastusalueeseen seuraavat kaupungit ja kunnat: Kannuksen, Kokkolan ja Pietarsaaren kaupungit sekä Halsuan, Kaustisen, Kruunupyyn, Lestijärven, Luodon, Perhon, Toholammin ja Vetelin kunnat. Yhteistoimintasopimuksessa on päätetty käytettäväksi tästä pelastusalueesta nimenä Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos.

1.3 Pelastuslaitoksen hallinto ja organisaatio

Pelastustoimen palveluiden tuottamiseen liittyvistä hallinnollisista ja taloudellisista säännöistä on sovittu alueen kuntien päättämässä yhteistoimintasopimuksessa.

Vastuu Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen hallinnosta, johdosta ja toiminnasta jakautuu pelastuslautakunnan, keskus kuntana toimivan Kokkolan kaupungin ja pelastuslaitoksen viran- ja toimenhaltijaorganisaation kesken.

Vastuu pelastustoimesta on pelastuslautakunnalla.

Pelastuslaitoksen palvelut tuotetaan prosessimaisella palvelutuotannolla vuoden 2021 alusta alkaen.

Vastuu yleishallintoon kuuluvien palveluiden tuottamisesta on Kokkolan kaupungilla. Kokkola tuottaa pelastuslaitokselle sen tarvitsemat talous- ja henkilöstöhallintoon sekä erikseen sovitut tietotekniikkaan kuuluvat palvelut ja tarvittaessa lakimies- ja kielenkääntöpalvelut siltä osin kuin pelastuslaitoksen toiminta tai lainsäädäntö ei edellytä muita järjestelyitä.

Viranhaltijatasolla vastuu pelastuslaitoksen hallinnosta ja taloudesta kuuluu pelastusjohtajalle.

Vastuun jakautuminen

KOKKOLAN KAUPUNGINVALTUUSTO

- pelastuslaitoksen talousarvio
- pelastuslaitoksen johtosääntö

KOKKOLAN KAUPUNGINHALLITUS

- esitykset pelastusalueen kunnille yhteistoimintasopimukseen liittyvissä asioissa
- esitykset valtuustolle menevistä pelastustoimen asioista
- otto-oikeus kuntalain mukaisesti pelastuslautakunnan päätöksiin

PELASTUSLAUTAKUNTA

- vastuu alueen pelastustoimesta

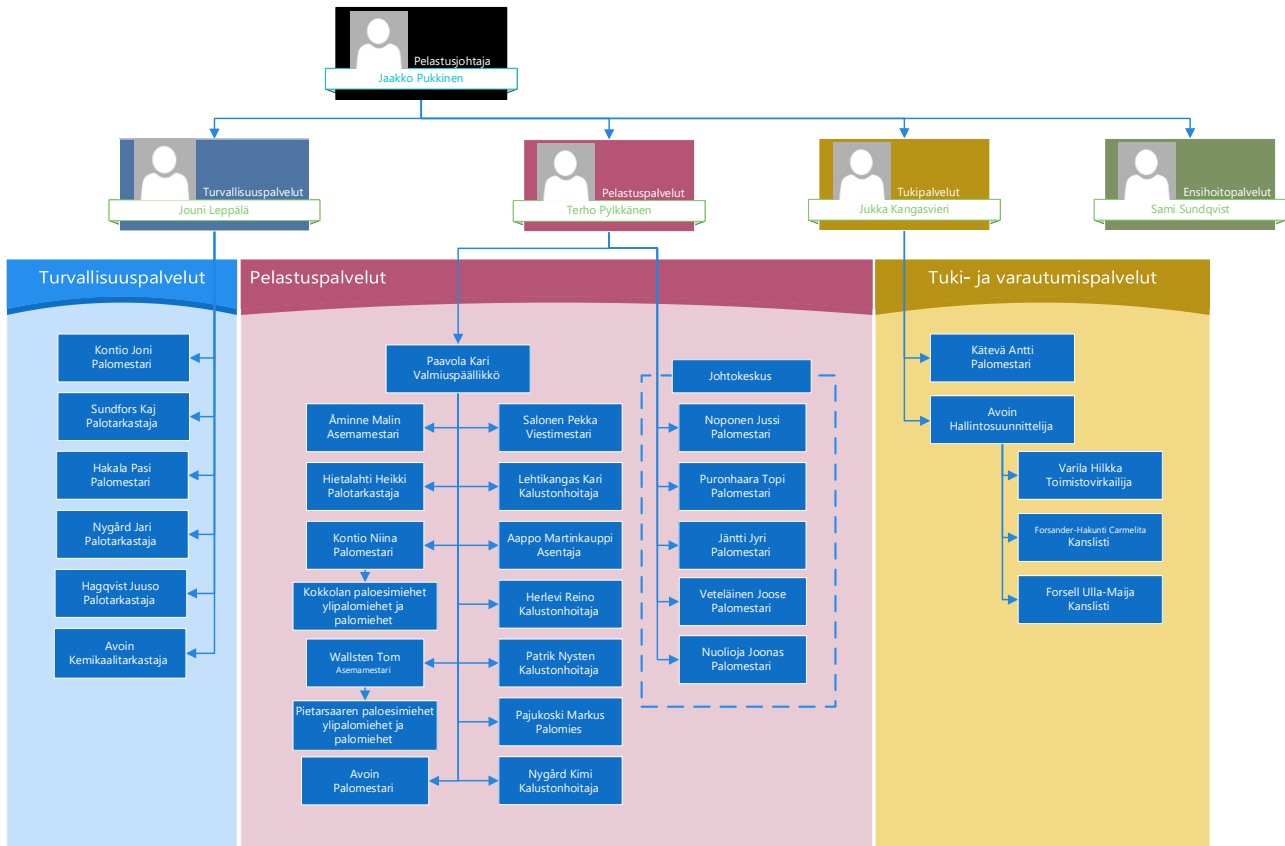
PELASTUSJOHTAJA

- vastuu pelastuslaitoksen toiminnasta

Pelastuslaitoksen organisaatio

Pelastuslaitoksen toimintasäännössä on määritelty pelastuslaitoksen prosessimainen palvelutuotanto, tehtävät, oikeudet ja vastuut.

1.4 Pelastusalueen kuvaus

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen toimialueella asuu noin 100 000 asukasta. Alueen maapinta-ala on noin 6 000 km², josta asukastiheydeksi muodostuu 17 henkilöä neliökilometriä kohden. Asukastiheys vaihtelee kunnittain alle kahdesta (Lestijärvi) – 220:een (Pietarsaari) henkilöön neliökilometrillä. Kokkolan ja Pietarsaaren kaupunkialueiden rinnalla iso osa pelastusalueesta määritetään Suomen ympäristökeskuksen kaupunki-maaseutuluokituksessa harvaan asutuksi maaseuduksi.

Pelastusalueen muodostavat kolme kaupunkia ja kahdeksan kuntaa. Alueen asukkaista noin neljännes on äidinkieleltään ruotsinkielisiä. Kielitaitovaatimukset pelastusalueen eri osissa vaihtelevat siten, että osassa aluetta palvelut on tuotettava kaksikielisinä. Suurin osa alueesta on suomenkielistä. Valtakunnallinen haja-asutusalueilta taajamiin ja edelleen kasvukeskuksiin tapahtuva muuttoliike näkyy alueen väestöennusteissa. Pelastustoimen alue kokonaisuudessaan on muuttotappiollista.

Pelastusalueella rakennuksia on yli 80 000, joista asuinrakennuksia on noin 27 500. Korkeiden asuinrakennusten osuus kaupunkien asuinrakennuskannasta kasvaa asukasluvun kasvaessa. Kunnissa asutus on pientalovaltaista. Rakennuksista suurimpia ovat julkiset rakennukset, teollisuusrakennukset sekä kauppaa palvelevat rakennukset, kuten sairaalat, oppilaitokset, suurmyymälät, kaupan keskusvarastot sekä suurteollisuuden rakennukset. Kaupungeissa suurten rakennusten kerrosalojen osuus rakennusten kokonaiskerrosalasta on suurempi kuin kunnissa.

Pelastusalueen poikki kulkevat valtatie 8, 13 ja 28. Tieosuus Uusikaarlepyy–Kokkola–Oulu on tärkeä vaarallisten aineiden kuljetusreitti. Pelastusalueen läpi kuljetetaan merkittäviä määriä palavia nesteitä sekä sytyttävästi vaikuttavia ja syövyttäviä aineita. Pohjanmaan rata kulkee Kruunupyyn, Kokkolan ja Kannuksen kautta. Radan vuotuinen henkilöliikenteen matkustajamäärä pelastusalueen osuudella on luokkaa miljoona matkustajaa. Pohjanmaan rata on useissa vaarallisten aineiden kuljetusluokissa pääkuljetusreittejä. Pelastustoimen alueella sijaitsee Kokkola-Pietarsaaren lentoasema, jonka päivittäinen liikenne painottuu kotimaanliikenteeseen. Lentokentällä toimii oma palokunta.

Kokkolan satama on Suomen suurin irtotavara- eli bulkkisatama, Suomen suurin transitoliikennesatama sekä Suomen 3. suurin yleissatama. Myös Pietarsaaren satama on valtakunnallisesti merkittävä ja kuuluu eniten kemikaaleja tuovien satamien joukkoon. Pelastusalueen merialueilla on runsaasti henkilöliikennettä saaristoristeilyjen ja huviveneilyn muodossa.

Pelastustoimen alueella on useita teollisuuslaitoksia, jotka teollisuuskemikaaliasetuksen (59/1999) perustella luokitellaan suuronnettomuuden vaaraa aiheuttaviksi. Näiden tuotantolaitosten alueilla toimii myös aktiiviset teollisuuspalokunnat, joilla on erityiskalustoa ja -osaamista kohteiden riskeihin. Kokkolan sataman välittömässä läheisyydessä sijaitseva Kokkolan Suurteollisuusalue (KIP) on Pohjois-Euroopan suurin epäorgaanisen kemian keskittymä. Alueelle on sijoittunut 15 teollisuuslaitosta sekä noin 60 palveluyritystä tukemaan tuotantoyrityksien ydintoimintoja. Ne työllistävät suoraan noin 2 300 työntekijää. Kokkolassa sijaitsee myös yksi maan suurimmista palaviin nesteiden tuontivarastoalueista. Pietarsaareissa on suuri puunjalostusta harjoittava teollisuuslaitos, sataman yhteyteen kuuluvia kemikaalivarastoja sekä maailman suurin biopolttoainetta käyttävä voimala. Muissa alueen kunnissa on useita pienen ja keskisuuren teollisuuden tuotantolaitoksia sekä yksittäisiä varsin suuria teollisuuslaitoksia, muun muassa muovi-, elintarvike-, ja puunjalostusteollisuuden tuotantolaitoksia.

1.5 Toiminnan painopisteet ja strategiset päämäärät

Pelastustoimen toiminta-ajatus:

Parannamme yhteiskunnan turvallisuutta kaikissa oloissa - myös poikkeusoloissa - yhdessä muiden toimijoiden kanssa lähellä ihmistä:

- vähentämällä onnettomuuksia,
- vastaamalla pelastustoiminnasta,
- osallistamalla siviilivalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen,

- rajoittamalla onnettomuuksien seurauksia kaikissa oloissa ja
- hyödyntämällä pelastustoimen valmiutta nykyistä laajemmin yhteiskunnassa sekä
- tuottamalla terveydenhuollon kanssa sovittuja ensivaste- ja ensihoitopalveluja.

Pelastustoimen valtakunnallinen strategia valmistellaan sisäministeriön johdolla ja tarkistetaan hallituskausittain tai toimintaympäristön muutosten sitä edellyttäessä. Strategiassa määritellään painopisteet ja keskeiset toimintalinjat, joilla pelastustoimi vastaa tulevaisuuden haasteisiin. Pelastuslaitoksen toiminnan painopisteet ja strategiset tavoitteet johdetaan valtakunnallisista määrittelyistä sekä alueellisista erityispiirteistä.

Toimintaympäristön muutokset erityisesti yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen osalta vaikuttavat merkittävästi pelastustoimintaan.

Suomen väestörakenne muuttuu nopeimmin Euroopassa. Väestö ikääntyy, mikä selittyy sekä eliniän pitenemisellä että syntyvyyden laskulla. Ennusteen mukaan vuonna 2030 väestöstä noin 25 prosenttia on yli 65-vuotiaita. Myös perherakenteet muuttuvat. Noin miljoona suomalaista asuu yksin ja yksinasuvien määrä kaikissa ikäryhmissä kasvaa nopeasti. Väestön ikääntyminen ja erityisesti yksin asuvien vanhusten määrän kasvu lisää pelastustoimen tehtävämäärää ja edellyttää palvelutason tarkastelua koko maassa uudella tavalla.

Myös Suomen aluerakenne muuttuu. Asutus keskittyy kasvukeskuksiin ja levittäytyy kasvukeskuksia ympäröiville uusille alueille. Keskustaajamissa rakentaminen tiivistyy ja samalla haja-asutusalueilla aktiivi-ikäisen väestön määrä pienenee ja väestö ikääntyy. Tämä haastaa pelastustoimen palvelujen riittävän tasapuolisen palvelukyvyn.

Maahanmuutto muuttaa Suomen väestörakennetta. Maahanmuutto Suomeen on kaksinkertaistunut noin kymmenen viime vuoden aikana ja vuonna 2015 Suomen saapui noin 32 000 turvapaikanhakijaa. Maahanmuuttajat ovat puutteellisen kielitaitonsa ja erilaisten kulttuuritaustojensa vuoksi haaste onnettomuuksien ehkäisylle.

Yhteiskunnassa korostuu yksilökeskeisyys. Aatteellisten yhteisöjen, sukulaisten, naapureiden sekä perinteisten arvojen ja normien merkitys on jatkuvasti vähentynyt. Osa ihmisistä hakee itselleen arvoja esimerkiksi ääriliikkeistä ja Internetin virtuaalimaailmasta.

Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin asettaa haasteita turvallisuuspalveluille. Samanaikaisesti tulee varmistaa sekä kasvukeskusten että harvaan asuttujen alueiden palvelut. Hälytyspalvelujen nopea saatavuus on turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen kannalta keskeistä. Harvaan asutuilla alueilla palvelujen tuottaminen vaatii yhä enemmän yhteistyötä eri viranomaisten välillä ja järjestöjen kanssa. Sopimuspalokuntien toiminnan turvaaminen on pelastustoimen hälytystehtävien hoitamisen kannalta keskeistä. Hallitusohjelman mukaan koko maan kattavaa pelastustoimen järjestelmää kehitetään. Järjestelmän olennaisena osana ovat vapaaehtoiset ja sivutoimiseen henkilöstöön perustuvat sopimuspalokunnat.

Ikääntyminen vaikuttaa myös sopimuspalokuntien ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaan. Vapaaehtoisen toiminnan järjestäminen vaikeutuu tulevaisuudessa, jos maaseudulla ei enää asu riit-

tävästi nuoria ihmisiä. Työelämän lisääntyvät vaatimukset ja muut vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet voivat vähentää osallistumista vapaaehtoiseen palokuntatoimintaan. Yksilökeskeisyys ja siihen liittyvä hyötyajattelu voivat myös olla haaste vapaaehtoisorganisaatioille.

Pelastustoimen päätoimisen henkilöstön keski-ikä kohoaa eläkeiän noustessa. Pelastuslaitosten ja henkilöstön toimintakykyhankkeessa tehtyjen selvitysten mukaan pelastustoimen välttämätön toimintavalmius savusukelluskykyineen on kuitenkin säilytettävissä. Ikääntyvän henkilöstön sijoittaminen heidän kuntoaan vastaaviin tehtäviin on haaste pelastuslaitoksille.

Väestön ikääntymisestä johtuen sosiaali- ja terveystoimi vaatii lisää voimavaroja. Pelastus- ja muiden turvallisuusviranomaisten on hyvin vaikea ainakaan lisätä voimavarojaan.

Yhteiskunta on viime vuosina tullut entistä enemmän riippuvaiseksi sähköllä toimivasta tekniikasta ja teknologiasta. Luonnonolosuhteiden ääri-ilmiöiden aiheuttamat laajamittaiset tuhot ja niiden aiheuttamat epäsuorat häiriöt ovat aiheuttaneet pelastuslaitokselle runsaasti uuden tyyppisiä tehtäviä sekä uudenlaisia haasteita oman toiminnan varmistamiseen. Pelastuslaitoksen omassakin varautumisessa tulee huomioida myös uudenlaiset sodankäynnin tekniikat ja taktiikat, kuten tietoverkko-työkalut ja hybridisodankäynti, joilla voidaan häiritä myös pelastustoimintaa.

1.6 Pelastustoimen kansalliset tavoitteet 2025

Pelastustoimen kansallisessa strategiassa on määriteltynä seuraavat tavoitteet:

1. Pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä
2. Pelastustoimella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan
3. Pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani
4. Palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti
5. Jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta ja ympäröivästä turvallisuudesta
6. Pelastustoimi kehittää aktiivisesti toimintatapojaan
7. Henkilöstö voi hyvin

1.7 Pelastuslaitoksen painopisteet palvelutasopäätöksen voimassaoloaikana

Pelastuslaitos kehittää käytettävissä olevien resurssien mukaisesti seuraavia osa-alueita:

- sopimushenkilöstön toimintaedellytysten turvaaminen ja edelleen kehittäminen
- riskien mukaisten palveluiden turvaaminen
- lisätään harvaan asuttujen alueiden asukkaiden valmiuksia huolehtia yhteisestä turvallisuudesta.
- pelastustoiminnan suorituskyvyn systemaattinen suunnittelu ja rakentaminen
- yhteistyön kehittäminen eri viranomaisten, yritysten, järjestöjen, vapaaehtoisten (organisaatioiden) ja yhteisöjen kanssa
- henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja toimintakyvyn kehittäminen,
- pelastuslaitoksen oman varautumisen kehittäminen häiriö- ja poikkeusoloihin,
- pelastuslaitoksen roolin vahvistaminen eri toimijoiden oman varautumisen yhteensovittamisessa.
- tiedonhallinnan, tieto- ja kyberturvallisuuden ja tietosuojan kehittäminen vastaamaan turvallisuusviranomaistoiminnan vaatimuksia

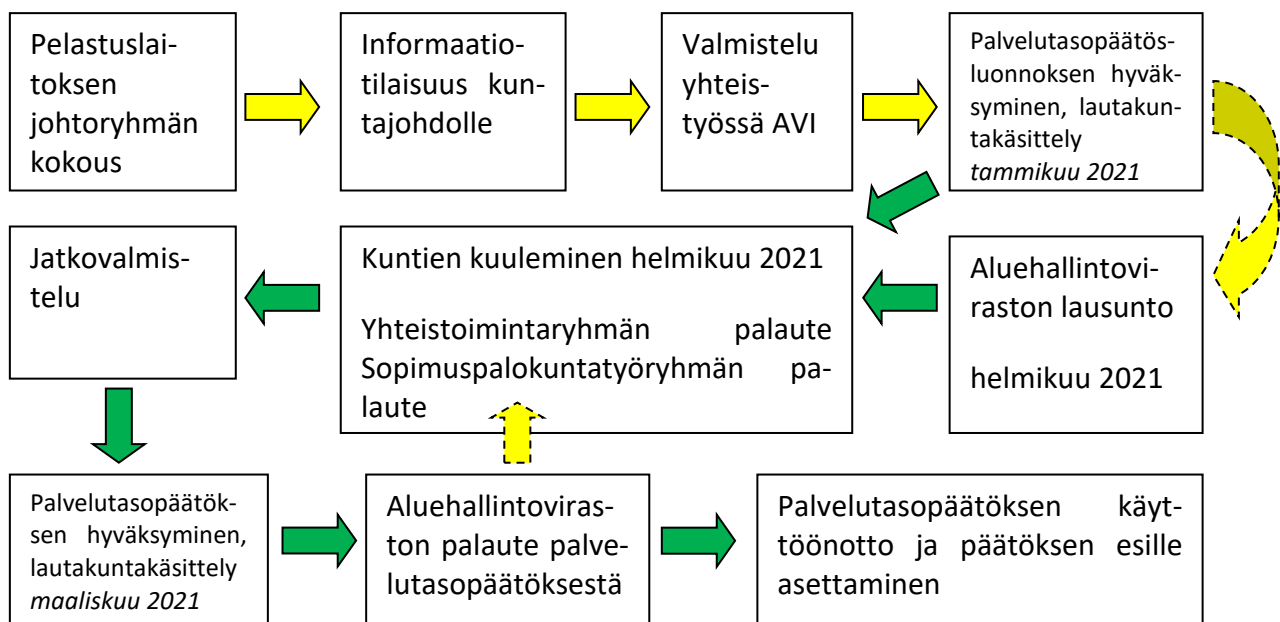

1.8 Palvelutasopäätösprosessi

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen palvelutasosta päättää alueen pelastustoimesta vastuussa oleva ylikunnallinen toimielin; pelastuslautakunta. Pelastuslautakunnan hyväksymän nykyisen palvelutasopäätöksen voimassaoloaika päättyy 31.12.2021, mutta sisäministeriön ohjeen SMDno-2019-2337 mukaisesti palvelutasopäätös valmistellaan vastaamaan päivitettyjä riskiarvioita.

Palvelutasopäätöksen valmistelu ja hyväksyminen tapahtuu kuvatus prosessin mukaisesti (Kuva 1).

Kuva 1. Palvelutasopäätösprosessi.

Palvelutasopäätöstä käsiteltiin pelastuslautakunnan kokouksessa **XX.XX.2021** ja palvelutasopäätös tulee voimaan 1.4.2021.

2 Palvelutasopäätöksen perusteet

Pelastuslain 28 §:n mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.

Palvelutasopäätöksen tulee perustua meneillään olevan palvelutasokauden arvioinnin, uhkien arvioinnin ja edellisen kauden kehittämissuunnitelman pohjalta tehtyihin johtopäätöksiin.

2.1 Meneillään olevan palvelutasokauden arviointi

Yleistä

Meneillään olevan palvelutasopäätöskauden aikana palvelujen tuottamiseen on vaikuttanut henkilöstöresurssivajeet eri tehtävissä, vuonna 2020 alkanut Covid-19 epidemia sekä investointien vähäisyys johtuen maakunta- ja hyvinvointialueuudistuksen odottamisesta.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisy

Pelastuslaitos on ollut kehittämässä ja tehostamassa oppilaitosten omatoimista turvallisuusajattelua tukemalla pelastussuunnittelua ja -harjoittelua. Toisen asteen oppilaitosten kanssa on järjestetty yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa turvallisuusviestintätilaisuuksia ja mm. poliisin ja liikenneturvan kanssa liikenneturvallisuuteen liittyviä kampanjoita. Hankkeita jatketaan ja kehitetään tulevilla palvelutasokaudella. Näiden lisäksi meneillään olevalla palvelutasopäätöskaudella onnettomuuksien ennaltaehkäisytoimintaa on tehostettu organisaatiota uudistamalla ja henkilöiden tehtäväkuvauksia tarkentamalla sekä kohdentamalla toimintaa arvioitujen riskien perusteella entistä tarkemmin.

Asuinrakennusten itsearviointin ensimmäinen kierros saatiin omakotitalojen osalta suoritettua ja yhtiömuotoisten asuinrakennusten itsearviointi on aloitettu.

Vuoden 2019 ja 2020 valvontatoiminnan tavoitetta ei erityiskohteiden osalta täysin saavutettu. Vuonna 2019 A1 – A6 luokan kohteiden toteuma oli 98 % ja vuonna 2020 92 %.

Turvallisuusviestinnän laatua ja vaikuttavuutta on kehitetty yhtenäistämällä toimintatapoja, yhteistyötä lisäämällä median kanssa ja yhteistyöverkostoja laajentamalla turvallisuustietouden levittämisessä. Sosiaalisen median kanavia on hyödynnetty turvallisuusviestinnässä tehokkaasti.

Turvallisuusviestinnän määrälliset tavoitteet on saavutettu meneillään olevalla palvelutasokaudella lukuun ottamatta 2020. 2020 turvallisuusviestinnän palvelut kattoivat 3 % alueen asukkaista, kun tavoitteena on 6 %. Syynä tähän oli Covid19, joka esti turvallisuusviestintätilaisuuksien pidon.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan palvelutason tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Toimintavalmiusaikatavoitteet ovat täyttyneet palvelutasopäätöksen mukaisesti ja keskimääräiset toimintavalmiusajat ovat olleet valtakunnallisessa vertailussa parhaiden joukossa. Kokkolan paloaseman rakentamiseen liittyvistä tilapäisjärjestelyistä ja Toholammin paloaseman tilapäistiloista johtuen toimintavalmiusajat ovat hieman heikentyneet vuonna 2020.

Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika						
Riskiluokka	Täyttymis-%			Ajan mediaani (mm:ss)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
I	86	85	86	4:24	4:30	4:48
II	94	97	96	6:04	5:51	6:03
III	100	100	99	6:44	7:20	7:26
IV	100	100	100	12:16	12:12	13:16
Yhteensä	95	96	96	6:58	6:44	7:10

Riskiruuduittain toimintavalmiusaikatavoitteiden täyttyminen toteutui vuonna 2020 ensimmäisen kohteessa olevan yksikön toteutui välillä 50 – 100 % Toimintavalmiusajan toteutuminen jäi alle 90 %:n vain 11 %:ssa tehtävistä. Riskiruutuja, joissa toteutuminen jäi alle 100 %:n oli 4 % kaikista riskiruuduista, joissa oli tehtäviä. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteiden toteutuma oli lähes sama. Vuonna 2019 toimintavalmiusaikatavoite ei toteutunut A- ja B kiireellisyysluokan tehtävissä vähintään 50 %:sti yhdessä ruudussa, jossa oli kaksi hätäkeskukseen liitetyn paloilmottimen tarkistustehtävää.

Pelastustoiminnan johtaminen ja osaaminen ovat kehittyneet. Päivystävien palomestareiden työaikamallin muutos on mahdollistanut laadukkaamman johtamisen ja paremman palvelutason. Sopimushenkilöstön harjoitustuntimäärät lisääntyivät välillä 2017 – 2019 yli 30 %. Taustalla on osaamisen kehittämisen uudistettu toimintamalli.

Pelastustoiminnan suunnitteluun ei ole ollut riittävää työpanosta käytettävissä, koska esitetyt henkilöstöresurssit eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Varallaolosta ylityönä tehty työpanos ei muuntunut riittävän nopeasti viroiksi ja pelastuspalvelujen vastuualueelta joudutaan edelleen hoitamaan tukitehtäviä, koska hallintosuunnittelijan virkaa ei ole saanut täyttää.

Kalustohankinnat ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta toteutuneet suunnitellussa aikataulussa. Raskaan ajoneuvokaluston keski-ikä on huolestuttavan korkea vähäisistä investoinneista johtuen.

Edelleen kehitettävää on sopimushenkilöstön rekrytoinnissa pienemmillä asemapaikoilla ja koko alueella peruskoulutuksessa jatkuvuuden turvaamiseksi. Virka-ajan vahvuudet sopimusasemilla ovat yksittäistapauksissa asettaneet haasteita pelastustoiminnalle. C-ajokortin puuttuminen on joissakin tehtävissä haitannut palvelua.

Vesipelastustoiminnan kehittäminen Kokkolan ja Pietarsaaren paloasemilla II-tasolta tavoitteena olleelle I-tasolle ei ole toteutunut suunnitellusti, koska peruskoulutukseen ei ole saatu riittävästi henkilöstöä.

Tuki- ja varautumispalvelut

Pelastuslaitos on osallistunut menneen palvelutasopäätöskauden aikana järjestettyyn valmiusharjoitukseen. Kuntien varautumisen tukemiseen on osoitettu yleistä asiantuntija tukea varautumiskoskevista asioista. Kuntien kanssa ei ole erikseen sovittu varautumisen laajemmasta tuesta. Varautumisen tueksi perustettiin 2019 Alueturva -nimellä toimiva turvallisuusviranomaisista, alueen kunista ja julkishallinnon organisaatioista koostuva ryhmä. Ryhmä on kokoontunut aktiivisesti Covid19-pandemian aikana ja osoittanut tarpeellisuutensa.

Kansallisten tietojärjestelmä hankkeiden viivästymisestä johtuen pelastuslaitos ei saanut tavoitteen mukaisesti palvelutasopäätöskaudella käyttöönsä viranomaisten yhteisiä johtamisjärjestelmiä toimintaansa. Käyttöveloitettun julkisenhallinnon turvallisuusverkon käyttöönotto on tapahtunut pelastuslaitoksen johtokeskus ja hallinnollisessa toiminnassa vuoden 2020 loppuun mennessä. Kenttätoiminnan osalta turvallisuusverkkoon siirtyminen tulee tapahtumaan vuosina 2021-2022.

Toiminnallisten järjestelmien osalta pelastuslaitoksen käyttämät tietojärjestelmät ovat elinkaaren lopussa ja kiireellisen uudistamisen tarpeessa. Järjestelmien hankinta tulisi ensisijaisesti tapahtua kansallisten ratkaisujen kautta, jotta toiminta pystytään turvamaan hallinnollisista rajoista riippumatta tarkoituksenmukaisella tavalla. Hallinnollisista järjestelmistä ja niiden toimivuudesta on vastannut Kokkolan kaupunki isäntäorganisaationa.

Tiedonhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan osalta pelastuslaitos ei ole päässyt tavoitteisiin. Keskeisenä syynä on ollut, että eri lakisäätöihin tehtävien suorittamista on jouduttu priorisoimaan, ja kyseisiin asioihin ei ole ollut riittäviä resursseja ja osaamista.

2.2 Uhkien ja riskien arviointi

Pelastustoiminnan voimavarat mitoitetaan siten, että niillä pystytään toimimaan tehokkaasti onnettomuustilanteissa. Uhkien arviointi sovitetaan yhteen valvontasuunnitelman kanssa soveltuvin osin.

Uhkien arviointi muodostuu kolmesta osasta:

- 1) Pelastustoiminnan toimintavalmiuden määrittämiseksi pelastustoimen alueet jaetaan riskiluokkiin käyttäen regressiomallia ja riskiluokan määrittäviä onnettomuuksia.
- 2) Tunnistetaan sellaiset onnettomuustyyppit sekä yksittäiset riskikohteet, tapahtumat ja yleisötilaisuudet, joiden varalta tarvitaan erityisiä järjestelyjä.
- 3) Seurataan onnettomuusuhkien, onnettomuuksien lukumäärän ja syiden kehitystä sekä tehdään sen perusteella johtopäätöksiä tarvittavista toimenpiteistä.

Arvioitujen uhkien perusteella mitoitetaan henkilöstö, kalusto, koulutus, muodostelmat, johtamisjärjestelmä, toimipisteet ja toimintavalmiusaika.

2.2.1 Riskiluokkien määrittely

Riskiluokkien määrittämisperusteena käytetään regressiomallilla määritettyä riskitasoa. Regressiomallin selittäjinä ovat asukasluku, kerrosala ja niiden yhteisvaikutus. Regressiomalli on kehitetty toteutuneiden rakennuspalojen perusteella. Mallin avulla ennustetaan riskitaso kullekin 1 km x 1 km ruudulle.

I Riskiluokka	Riskitaso ≥ 1
II Riskiluokka	$0,25 \leq \text{Riskitaso} < 1$
III Riskiluokka	$0,1 \leq \text{Riskitaso} < 0,25$
IV Riskiluokka	Riskitaso $< 0,1$

Regressiomallilla määritellyn riskitason lisäksi pelastuslaitos arvioi ne riskiruudut, joissa on tapahtunut riskiluokan määrittäviä onnettomuuksia viiden vuoden seurantajaksolla keskimäärin vähintään kaksi vuosittain. Pelastuslaitos voi arvioinnin perusteella korottaa riskiruudun riskiluokkaa seuraavasti:

- Riskiruutu, jossa on tapahtunut vähintään 10 riskiluokan määrittävää onnettomuutta vuodessa viiden vuoden seurantajaksolla, voidaan korottaa riskiluokkaan I.
- Riskiruutu, jossa on tapahtunut vähintään kaksi mutta vähemmän kuin 10 riskiluokan määrittävää onnettomuutta vuodessa viiden vuoden seurantajaksolla, voidaan korottaa riskiluokkaan II.

Riskitaso ja toimintavalmius voivat vaihdella vuorokaudenajan, viikonpäivän tai vuodenajan mukaan. Jos riskitason arviointi regressiomallilla tai riskiluokan määrittävien onnettomuuksien perusteella on tehty vuorokaudenajan, viikonpäivän tai vuodenajan mukaisesti, voidaan soveltaa yllä mainittuja riskiluokkia arvioinnissa käytetyllä aikavälillä.

Päätös:

Alueen pelastustoimen riskialuejako ylläpidetään sisäministeriön pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti.

2.2.2 Riskikohteet ja onnettomuusuhkien arviointi

Riskikohde on sellainen kohde, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran tai kohde on keskeinen yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamisen kannalta. Riskikohteiden arvioinnissa määritetään onnettomuusriski, joka muodostuu onnettomuuden todennäköisyydestä ja onnettomuuden mahdollisista seurausvaikutuksista. Onnettomuusriskin arvioinnin perusteella valitaan riskienhallintakeinot, joita ovat ensisijaisesti riskin poistaminen, riskin pienentäminen tai onnettomuuksien seurausvaikutusten pienentäminen.

Riskikohteissa onnettomuuksien omatoiminen ehkäiseminen ja valvonta sekä vahinkojen rajoittaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä. Riskin hallitseminen on tarkoituksenmukaista suunnitella siten, että myös riskikohteissa palvelutasopäätöksen mukaisella pelastustoiminnan toimintavalmiudella kyetään tilanne saamaan hallintaan. Onnettomuuksien estämiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi tehdyt ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja omatoiminen varautuminen ovat keskeisiä.

Regressiomalli ei tunnista kaikkien onnettomuustyyppien aiheuttamia uhkia. Tämän vuoksi valmiutta suunniteltaessa on erikseen analysoitava niiden onnettomuustyyppien tarpeet, jotka vaativat erityisjärjestelyitä. Esimerkiksi vesipelastuksen, kemikaalintorjunnan, korkealta pelastamisen ja raskaan raivauskaluston tarpeet tulee suunnitella erikseen ughiin perustuen.

Päätös:

Pelastuslaitos tunnistaa onnettomuustyyppit riskikohteista, jotka vaativat erityisiä järjestelyjä. Riskikohteiden edellyttämän pelastuslaitoksen erikoiskaluston määrittely ja ajanmukaisuus määritellään ajoneuvojen osalta kaluston kehittämissuunnitelmassa ja muun kaluston osalta vuosittaisen talousarvioiden käsittelyn yhteydessä.

2.2.3 Onnettomuuksien uhkien, määrän ja syiden kehitys

Pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuuksien uhkien, määrän ja syiden kehitystä. Jos uhkissa tai onnettomuuksien määrässä tapahtuu merkittävä lisääntyminen ja onnettomuuksien syyt osoittavat puutteita turvallisuusjärjestelyissä tai systemaattisen virheen ihmisten käyttäytymisessä, on asia pyrittävä korjaamaan ensisijaisesti onnettomuuksia ehkäisevillä toimenpiteillä. Jos onnettomuuksia ehkäisevä toiminta ei ole mahdollista, on parannettava pelastustoimen toimintavalmiutta.

2.2.4 Kansallinen ja alueellinen riskianalyysi

Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismi velvoittaa kaikkia jäsenmaita arvioimaan säännöllisesti riskit, jotka voivat aiheuttaa tarpeen pyytää pelastustoimen apua muilta mailta. Suomen kansallinen riskiarvio tehdään kolmen vuoden välein. Riskiarviossa kartoitetaan erilaiset ihmisiä, ympäristöä, omaisuutta sekä kriittisiä järjestelmiä ja palveluja uhkaavat riskit, joihin viranomaisten on toiminnassaan varauduttava.

Kansallisen riskiarvion laatimisen kanssa on samaan aikaan valmisteltu alueelliset riskiarviot, joissa otetaan tarkemmin huomioon alueille ominaiset uhat tai häiriötilanteet. Tarkoitus on, että valtakunnallisen riskiarvion kokonaisuus muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista.

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos käynnisti alueellisen riskianalyysin prosessin kesäkuussa 2018. Pelastuslaitoksen riskiarviotyöryhmä työsti omaa arviota toimialaa koskevista riskeistä. Riskiarviotyötä tukivat eri organisaatioiden asiantuntijat tuoden asiantuntemuksen riskeistä ja niiden todennäköisyyttä ja vaikuttavuutta arvioitaessa. Kommentit alueen toimijoilta pyydettiin 15.8.2018 mennessä ja riskianalyysiä työsti yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa 20.9.2018 pidetyssä seminaarissa. Valmistelua tehtiin myös yhteistyössä aluehallintoviraston, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen sekä Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa. Riskiarvion lopullinen vertailu tehtiin 25.10.2018.

Riskiarvion mukaan Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren pelastuslaitoksen toiminta-alueelle ominaisimmat merkittävimmät riskejä aiheuttavat skenaariot ovat:

- Vakava kemikaali- tai räjähdysonnettomuus vaarallisia aineita käsittelevässä teollisuuslaitoksessa
- Öljyvahinko merialueella
- Useampi yhtäaikainen laaja metsäpalo
- Nopeahkosti syntyvä laaja tulva asutuskeskuksessa tai sen läheisyydessä
- Tieto- ja viestintäteknologisen (ICT) infrastruktuurin vaurioituminen alueella
- Vesihuollon (ml. jätevesihuolto) häiriintyminen
- Laajalle alueelle ulottuva talvimyrsky, johon liittyy pitkä pakkasjakso
- Laaja tai pitkäkestoinen vedenjakeluhäiriö
- Päivittäistavara- ja huollon häiriö
- Sähköenergian saannin, siirron tai jakelun häiriintyminen alueella
- Tietoliikenteen tai tietojärjestelmien käytettävyyden häiriintyminen
- Kuljetusten häiriintyminen

Päätös:

Pelastuslaitos pyrkii tunnistamaan riskejä sekä seuraamaan kansallisessa ja alueellisessa riskianalyyssissä tunnistettujen riskien kehittymistä alueellaan. Pelastuslaitos huomioi toiminnassaan tunnistetut riskit ja varautuu niiden vaikutuksiin.

3 Palvelutasopäätös

3.1 Onnettomuuksien ehkäisy

Onnettomuuksien ehkäisyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on pienentää onnettomuuden todennäköisyyttä ja vähentää onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja.

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen tehtävänä on ehkäistä onnettomuuksia ja huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, valvonnasta ja palontutkinnasta. Pelastuslaitoksen on toimittava onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistuttava paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön. Pelastuslaitoksen on myös seurattava onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja siitä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhdyttävä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja tarvittaessa tehtävä esityksiä muille viranomaisille. Kemikaaliturvallisuuslaissa on määrätty tiettyjä valvontatehtäviä pelastusviranomaisille.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn tehtävät kuuluvat Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksella turvallisuuspalveluiden vastuulle. Ennaltaehkäisyn tehtävät hoidetaan koko henkilöstön toimesta.

Turvallisuuspalveluiden keskeisiä tehtäviä ovat

- onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvä yleinen ohjaus,
- pelastustoimelle kuuluvat valvontatehtävät,
- turvallisuusviestinnän suunnittelu ja koordinointi sekä osaltaan toteutus,
- maankäytön ja rakentamisen ohjaus- ja asiantuntijatehtävät, sekä
- paikalliseen turvallisuustyöhön osallistuminen.

3.1.1 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen on huolehdittava alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien rajoittamisessa. Ohjausta ja neuvontaa kohdennetaan erityisesti pelastuslain 2 ja 3 luvuissa säädettyjen veloitteiden toteutumiseen, vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin liittyviin, sekä maankäytön ja rakentamisen turvallisuuteen liittyviin asioihin.

Pelastuslain 2 luvussa annetaan kansalaisia koskevia yleisiä määräyksiä, kuten yleinen toimintavollisuus tulipalon tai muun onnettomuuden uhatessa tai sattua, huolellisuusvelvoite tulipalon

tai muun onnettomuuden vaaran ja vahingon välttämiseksi, varovaisuusvelvoite tulen käsittelyssä sekä avotulen tekoa ja kulotusta koskevat rajoitteet ja velvoitteet.

Pelastuslain 3 luvussa puolestaan määritellään toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuuksista. Lisäksi luvussa annetaan pelastusviranomaiselle velvoitteita poistumis- ja turvallisuuden arviointiin liittyen.

Pelastuslain yleinen ohjaus- ja neuvontavelvoite toteutetaan osana päivittäistä onnettomuuksien ehkäisy-, pelastus- ja viestintätoimintaa, ja siihen osallistuu osaltaan koko henkilökunta.

Yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan puhelimitse virka-aikana eri toimiala-asiantuntijoiden toimesta. Virka-ajan ulkopuolella ohjausta ja neuvontaa antavat tarvittaessa päivystävät palomestarit sekä muu pelastushenkilöstö. Vaarallisten kemikaalien käyttöön ja varastointiin sekä maankäytön ja rakentamisen turvallisuuskysymyksiin liittyvää erityistä asiantuntemusta vaativaa ohjausta ja neuvontaa varten on erikseen nimetyt viranhaltijat. Opastavaa turvallisuustietoa on saatavilla pelastuslaitoksen verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Päätös:

Pelastuslain yleinen ohjaus- ja neuvontavelvoite toteutetaan osana päivittäistä onnettomuuksien ehkäisy-, pelastus- ja viestintätoimintaa, ja siihen osallistuu osaltaan koko henkilökunta. Lisäksi opastavaa turvallisuustietoa on saatavilla pelastuslaitoksen Internet-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

3.1.2 Pelastustoimelle kuuluva valistus ja neuvonta

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien rajoittamisessa. Keskeinen tavoite on onnettomuuksien ehkäiseminen ja hyvän turvallisuuskulttuurin edistäminen vaikuttamalla turvallisuusasenteisiin, -tietoihin ja -taitoihin.

Pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategian mukaan kohderyhmät tulee valita riskiperusteisesti pelastuslain määrittelemistä varautumisvelvollisista, huomioiden elinkaarimalli ja valtakunnalliset linjaukset. Tältä pohjalta alueellemme on laadittu turvallisuusviestintäsuunnitelma.

Turvallisuusviestinnässä tehdään tarkoituksenmukaista yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja alueella toimivien tahojen sekä valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Pelastustoimelle kuuluvan valistuksen toteuttamiseksi ei ole erikseen resursoitu henkilöstöä, vaan tehtävään osallistuu koko henkilöstö tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

Päätös:

Pelastuslaitoksen alueella tuotetaan laaditun turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisesti erillistä valistusta ja neuvontaa vähintään kuudelle prosentille alueen väestöstä, ja noin neljä prosenttia alueen väestöstä saa valistusta ja neuvontaa valvontatoiminnan yhteydessä.

Toteutumista seurataan ja arvioidaan puolivuosittein.

3.1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslaitos toimii onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistuu paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Pelastusviranomaisen osallistuu asiantuntijana maankäytön ja rakentamisen ohjaukseen. Tässä tarkoituksessa annetaan pyydettyä lausuntoja kaavoitukseen ja rakennuslupakäsittelyyn liittyvissä asioissa, osallistutaan tarvittaessa näitä koskeviin neuvotteluihin sekä ohjataan suunnittelijoita, rakentajia ja muita tahoja palo- ja henkilöturvallisuuskysymyksissä ja väestönsuojelussa. Pelastusviranomaisen osallistuu lisäksi rakentamiseen liittyviin katselmuksiin valvontasuunnitelmassa esitetävien periaatteiden mukaisesti (erityinen palotarkastus).

Pelastuslaitoksella on valvontaan liittyvää yhteistyötä aluehallintoviranomaisen kanssa. Pelastuslaitos antaa pyydettyä lausunnon aluehallintovirastolle sosiaali- ja terveyspalveluita tuottavien kohteiden henkilö- ja paloturvallisuusjärjestelyistä. Työsuojeluviranomaisen kanssa suoritetaan tarvittaessa yhteistarkastuksia.

Pelastusviranomaisen osallistuu mahdollisuuksien mukaan Turvallisuus ja kemikaalivirasto TUKESin pitämiin kemikaalikohteiden määräaikaistarkastuksiin. Pelastuslaitos saa lisäksi TUKESilta tarvittaessa asiantuntija-apua TUKESin toimialaan kuuluvissa kysymyksissä (mm. kemikaalivalvonta, räjähteet ja ilotulitteet, pelastustoimen laitteet, rakennustuotteet, sähköturvallisuus, kuluttajaturvallisuus).

Pelastuslaitos ja Pohjanmaan poliisilaitos tekevät kiinteää yhteistyötä suurten yleisötapahtumien turvallisuuden ennakkosuunnittelussa ja ohjaavat tapahtumien järjestäjien pelastus-/turvallisuus suunnittelua sekä suorittavat ennen tapahtumien alkamista tapahtumatarkastuksen (viranomais-tarkastus) tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Palontutkinnassa tehdään myös tiivistä yhteistyötä poliisin kanssa.

Pelastuslaitos tekee valvontatoimintaan liittyvää yhteistyötä hätäkeskuksen kanssa pääasiassa hätäkeskukseen liitettyjä ja liitettäviä paloilmoitin- ja sammuuslaitteita koskien. Laitteiston liittäminen tai poiskytkeminen edellyttää pelastusviranomaisen hyväksynnän.

Pelastuslaitos toimii yhteistyössä sosiaali- ja terveysviranomaisten kanssa asumisen paloturvallisuuden liittyvissä kysymyksissä. Pelastuslaitos käsittelee pelastuslain mukaiset ilmoitukset havaituista

paloturvallisuuspuutteista sekä antaa tarvittavaa ohjausta, neuvontaa ja koulutusta. Pelastuslaitos tekee lisäksi tarvittaessa ennakkotarkastuksia esimerkiksi palvelu- ja tukiasumiskohteisiin.

Edellä mainittujen lisäksi keskeisiä yhteistyöviranomaisia ovat ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaiset sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Päätös:

Pelastuslaitos toimii onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistuu paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Onnettomuuksien ehkäisyn työmenetelmiä ja vaikuttavuuden arviointia kehitetään yhteistyössä muiden pelastuslaitosten ja yhteistoimintaviranomaisten kanssa, tavoitteena kehitystyön tulosten parempi hyödyntäminen onnettomuuksien ehkäisytyössä.

3.1.4 Palontutkinta

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkintaa. Pelastuslaitoksen palontutkinnan tarkoituksena on kehittää pelastuslaitosten onnettomuuksien ehkäisyä ja pelastustoimintaa. Sen tulee tuottaa onnettomuuksien ehkäisyn kehittämis- ja suunnittelutyötä palvelevaa tietoa yksittäisten tapausten analysoinnin kautta sekä tilastollisen tiedon luotettavuutta ja käyttökelpoisuutta parantamalla. Pelastustoiminnan kulku on säädetty selvitettäväksi osana palontutkintaa. Pelastustoiminnan kulun selvittämisen laajuus ja näkökulma määräytyvät palontutkinnan tasojen mukaisesti.

Yksittäistapauksia ja tilastotietoa voidaan hyödyntää onnettomuuksien ehkäisyn lisäksi pelastustoiminnan tekniikan ja taktiikan kehittämisessä, työturvallisuustarkasteluissa, turvallisuusviestinnässä sekä valvontatoimenpiteiden kohdentamisessa. Koottua tilastoaineistoa voidaan hyödyntää laajasti sekä pelastuslaitoksen oman toiminnan suunnittelussa että koko pelastustoimea koskevassa suunnittelu- ja tutkimustyössä.

Palontutkinta jaetaan kolmeen tasoon. Taso 1 on palontutkinnan perustaso, joka suoritetaan jokaisesta tulipalosta kirjaamalla PRONTO-järjestelmään onnettomuus- ja rakennusselosteiden vaatimat tiedot. Ensimmäisen tason palontutkinnasta vastaa pelastustoiminnan johtaja.

Taso 2 on pelastuslaitosten palontutkinnan laajempi taso. Tason 2 tutkinnassa selvitetään tulipalon syy ja perehdytään tarkemmin onnettomuuden laajuuteen vaikuttaneisiin tekijöihin, pelastustoiminta mukaan lukien. Tämän tason palontutkinnan suorittaa tehtävään koulutettu palontutkija.

Taso 3 on palontutkinnan laajin taso, joka suoritetaan tarpeen vaatiessa erityisen merkittävistä tapauksista tai osana muuta tutkintaa. Päätöksen tutkinnan aloittamisesta voi tehdä Onnettomuus-tutkintakeskus, sisäasiainministeriö, valtioneuvosto tai pelastuslaitos. Tason 3 palontutkintaa varten kootaan työryhmä, johon voi kuulua myös jäseniä pelastuslaitoksen ulkopuolelta.

Poliisin suorittamasta oikeudellisesta palonsyöntutkinnasta pelastuslaitoksen suorittama palontutkinta eroaa siten, että palontutkinnassa ei käsitellä onnettomuudesta mahdollisesti johtuvaa vastuuta tai vahingonkorvausvelvollisuutta, vaan pyritään selvittämään ennaltaehkäisyn näkökulmasta tapahtumien kulkua.

Jos on aihetta epäillä, että tulipaloon tai onnettomuuteen liittyy rikos, pelastusviranomaisen on ilmoitettava asiasta poliisille.

Pelastustoimessa on käytössä valtakunnallinen onnettomuustilastointijärjestelmä PRONTO, johon raportoidaan kaikki palokunnan tehtävät. Lisäksi pelastustoimi tutkii ja raportoi tarkemmin kaikki kuoleman tai vakavan loukkaantumisen taikka suuret omaisuus- tai ympäristövahingot aiheuttaneet tulipalot. Onnettomuustutkintaa on tehty hyvässä yhteistyössä Pohjanmaan poliisilaitoksen kanssa.

Pelastustoimen lisäksi onnettomuuksiin liittyvää turvallisuustutkintaa suorittavat suuronnettomuuksiin ja niiden vaaratilanteisiin liittyen Onnettomuustutkintakeskus, sisäministeriö ja Turvatekniikan keskus.

Päätös:

Tutkitaan tulipalot, joissa kuolee tai vakavasti loukkaantuu ihmisiä sekä palot, joissa rakenteelliset puutteet ovat haitanneet pelastustoimintaa tai levittäneet paloa.

Tason 1 tutkinnan tekee pelastustoiminnan johtaja täyttäessään PRONTO onnettomuus- ja rakennusselosteen saamiensa tietojen perusteella.

Tason 2 tutkinnan tekee koulutettu palontutkija virka-aikana.

Lisäksi mahdollisuuksien mukaan osallistutaan valtakunnallisiin teematutkintoihin.

Pelastuslaitos seuraa onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyy osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tekee esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

3.1.5 Valvontatehtävät

Pelastuslaissa säädetyn valvontatehtävän suorittamiseksi pelastuslaitos tekee palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä vuosittain tarkistettavan valvontasuunnitelman mukaisesti.

Valvontasuunnitelmassa esitetään säännöllisen valvonnan (yleinen palotarkastus ja itsearviointi) periaatteet, määrävälit ja niiden perusteet. Valvontasuunnitelmassa esitetään lisäksi epäsäännöllisesti suoritettavan valvonnan, asiakirjavalvonnan, viranomaisyhteistyön ja kemikaaliturvallisuuslain nojalla tehtävän valvonnan periaatteet. Valvontavälejä ohjaa valvontasuunnitelmaohjeen kohde-tyyppikohtaiset valvontavälit ja näihin tehtävät uhiin perustuvat tarkennukset. Määräaikaisten palotarkastusten ja muun säännöllisen valvonnan enimmäisvälinä pidetään yleensä enintään 60 kk. Matalan riskitason kohteissa määräväli voi kuitenkin olla 120 kk.

Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten osalta riskienarvioinnin lähtökohtana on ensisijaisesti henkilövahinkoriski. Yritys- ja laitospaikkojen osalta riskienarvioinnin lähtökohtana pidetään omaisuusvahinkoriskiä, mutta käytötavan perusteella huomioidaan tarvittaessa myös henkilövahinkoriskit sekä ympäristö- ja kulttuuriarvojen riskit.

Valvonnan ensisijainen tarkoitus on ohjata, neuvoa ja opastaa palo- ja henkilöturvallisuuden sekä kemikaaliturvallisuuden ylläpidossa ja kehittämisessä sekä tarvittavilta osin valvoa pelastusviranomaisen valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamista ja näillä keinoin osaltaan pienentää onnettomuuden todennäköisyyttä ja vähentää mahdollisesta onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja. Valvontatoiminnassa tehdään yhteistyötä kuntien ja valtionhallinnon viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaiset valvontatehtävät

Pelastuslainsäädännön perusteella annettujen tehtävien lisäksi pelastusviranomaisille on säädetty tehtäviä kemikaaliturvallisuuslain perusteella.

Pelastusviranomaisen on määrätty toimimaan valvontaviranomaisena vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia, öljylämmityslaitteistojen asennusta, maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta ja pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä koskevista asioista. Pelastusviranomaisella on lisäksi oikeus antaa ilotulitteiden käyttöä koskevia paikallisista olosuhteista johtuvia, pelastustoimen aluetta tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä sekä asettaa yksittäistapauksessa ilotulitteiden käytölle tarpeellisia ehtoja tai kieltää ilotulitteiden käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa. Laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES. Pelastuslaitos osallistuu TUKESin tarkastuksiin mahdollisuuksien mukaan ja antaa pyydettyinä lausuntoja TUKESille.

Pelastusviranomaisen tehtävänä on osaltaan valvoa edellä mainittujen säädösten perusteella, että vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi on pelastuslaitoksen toimialueella ihmisten, ympäristön ja omaisuuden kannalta turvallista.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisy yhteiskunnan häiriötilanteessa

Yhteiskunnan häiriötilanteessa onnettomuuksien ennaltaehkäisyn resurssia pyritään käyttämään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Valvontatoiminnan määrällistä tavoitetta lasketaan tarvittaessa. Valvontakäyntien sijaan asiakirjavalvontaa lisätään, tarvittaessa tilapäisten väestönsuojien rakentamista ja käyttöönottoa tuetaan ja ohjataan.

Päätös:

Palotarkastettavat kohteet ja muut valvontatoimenpiteet määritellään vuosittain ja tarvittaessa päivitettävässä valvontasuunnitelmassa pelastus- ja kemikaaliturvallisuuslakien mukaisesti paikallisten olosuhteiden ja alueella esiintyvien riskien perusteella.

Valvontatoiminnan suorittamiseksi pelastuslaitoksella pidetään yllä riittävää ja tarkoituksenmukaista organisaatiota siten, että valvontatoiminta pystytään suorittamaan lain vaatimusten mukaisesti laadukkaasti, säännöllisesti ja tehokkaasti, vastaten onnettomuusuhkia, myös yhteiskunnan häiriötilanteissa.

3.2 Pelastustoiminta

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi eivätkä toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi.

Pelastuslain 32 §:n mukaan pelastustoimintaan kuuluu:

- 1) hälytysten vastaanottaminen;
- 2) väestön varoittaminen;
- 3) uhkaavan onnettomuuden torjuminen;
- 4) onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen;
- 5) tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen;
- 6) 1–5 kohdassa mainittuihin tehtäviin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnot.

Alueen pelastustoimen tulee varautua hoitamaan tehtävänsä:

- 1) päivittäisissä tilanteissa
- 2) normaaliolojen häiriötilanteissa
- 3) poikkeusoloissa
- 4) väestönsuojelutilanteissa

Tämä edellyttää turvallisuustilanteen mukaista johtamisjärjestelyiden, pelastustoimen muodostelmien, yhteistoiminnan suunnittelua, valmiussuunnittelua ja varautumista sekä oman toiminnan turvaamista.

3.2.1 Varautuminen päivittäisiin tilanteisiin

Pelastustoiminnan palvelutason suunnittelussa on käytetty valtakunnallista pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjetta. Pelastustoiminnan tehtävänä on tuottaa pelastuslain mukaisia palveluita kaikissa olosuhteissa. Pelastustoimintapalveluita tuotetaan sekä päätoimisen henkilöstön että sopimushenkilöstön toimesta. Sopimuspalokuntien kanssa on laadittu asiaan kuuluvat sopimukset, joilla turvataan sekä palveluntuotanto että sopimuspalokuntien elinvoimaisuus.

Pelastustoimen tehtävänä on onnettomuuksien uhatessa tai jo tapahduttua tuottaa kiireellistä apua mahdollisimman nopeasti, jotta onnettomuuden vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastuslaitos seuraa tuloksellisuuden arvioimiseksi ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikaa.

Pelastustoimen alueen tehtävänä on päättää palvelutasopäätöksessään pelastustoiminnan järjestelyistä ja pelastustoiminnan aloittamisesta. Pelastustoiminnan toimintakyky perustuu jatkuvaan valmiuteen ja toimivaan paloasemaverkostoon henkilöineen ja kalustoineen. Pelastustoiminnan tehtävien perusteella on tarkoituksenmukaista, että valmiudessa on mahdollisimman oikeat muodostelmat vastaamaan erityyppisiin pelastustehtäviin. Laajempia onnettomuuksia varten pelastusyksiköistä muodostetaan pelastusjoukkueita, joista vastaavasti muodostetaan suuria onnettomuuksia varten pelastuskomppanioita ja pelastusyhtymä.

3.2.1.1 Paloasemat, muodostelmat, henkilöstö ja kalusto

Paloasemat

Paloasemien määrällä ja sijainnilla on keskeinen merkitys toimintavalmiusaikoihin. Pelastusalueella on yhteensä 20 paloasemaa, joilta toimintavalmiutta ylläpidetään. Paloasemat sijaitsevat kuntakeskuksissa tai muissa taajamissa siten, että niiltä saavutetaan ympäristön riskikohteet hyvin. Paloasemien sijoittelu on aiemmin perustunut kuntakeskeiseen toimintamalliin, jossa jokainen kunta on huolehtinut oman alueensa pelastustoimesta. Mikäli pelastustoimintaa mitoittavia riskialuekeskitymiä sisältävät kuntakeskukset tai muut taajamat ovat riittävän lähellä toisiaan, voi yhteinen paloasema jossain tapauksessa palvella molempia kuntia/taajamia jopa tehokkaammin kuin kaksi erillistä paloasemaa.

Muodostelmat

Pelastuslaitoksen muodostelmat kootaan tehtävän laajuuden ja luonteen perusteella alueen paloasemilta ja naapuripelastusalueilta. Jokaiselta paloasemalta on tavoitteena muodostaa vähintään pelastusryhmä.

Pelastusjoukkue muodostetaan lähtökohtaisesti kahden paloaseman henkilöstöstä ja kalustosta täydennettynä tarvittaessa erikoiskalustolla. Johtamistoimintaa varten hälytetään pelastuslaitoksen valmiudessa ja vapaalla olevaa johtamistoimintaan soveltuvaa henkilöstöä, minkä tarkoituksena on turvata mahdollisimman tehokas toiminta..

Pelastuskomppanian resurssit hälytetään pääsääntöisesti kuudelta paloasemalta. Johtamistoimintaa varten hälytetään valmiudessa olevan henkilöstön lisäksi vapaalla olevaa johtamistoimintaan soveltuvaa henkilöstöä

Pelastushenkilöstön koulutus ja toimintakyky

Pelastuslain mukaan alueen pelastustoimen tulee huolehtia osaltaan pelastustoimen henkilöstön kouluttamisesta.

Vastuu pelastustoimen peruskoulutuksesta on voimassa olevan lainsäädännön mukaan osittain valtiolla ja osittain alueen pelastustoimella. Työnjako valtion ja pelastusalueen välillä määräytyy käytännössä siten, että valtio huolehtii päätoimisen henkilöstön ammatillisesta koulutuksesta ja pelastusalue sivutoimisen henkilöstön koulutuksesta.

Pelastuslaitoksen henkilöstöön kuuluvien vakinaisten ja sivutoimisten sisäisen koulutuksen vastuu on yksinomaan pelastuslaitoksella, mutta koulutusta on oman toiminnan lisäksi ostettavissa esimerkiksi Pelastusopistolta sekä alan järjestöiltä.

Osaamisen ja työturvallisuuden varmistamiseksi tulee harjoitella säännöllisesti peruskoulutuksessa opittuja taitoja, saada uutta tietoa ja ylläpitää kelpoisuuksia. Näiden tietojen ja taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen tapahtuu ensisijaisesti koulutussuunnitelman mukaisesti pelastuslaitoksen järjestämissä harjoituksissa ja koulutuksissa. Tarpeen mukaan koulutusta ostetaan muilta organisaatioilta tai järjestetään yhteistyössä.

Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön tulee olla vähintään pelastustoimintakelpoisia sen mukaisesti, kun siitä erikseen säädetään.

Pelastuskalusto ja -ajoneuvot

Pelastustoiminnan tuloksellisuus edellyttää asianmukaista riskien mukaista kalustollista valmiutta. Tehokkaan pelastustoiminnan ja työturvallisuuden varmistamiseksi tarvitaan tehtäviin soveltuvaa, yhteensopivaa ja toimintavarmaa kalustoa ja ajoneuvoja. Vaikka ajoneuvojen käyttö voisi olla vähäistäkin, niin varaosien saatavuus ja vanhenemisesta aiheutuva toimintavarmuuden heikentyminen asettavat ajoneuvoille enimmäiskäyttöiät.

Sammutusauto

Sammutusautoissa oleva kalusto käsittää suojarusteet, työvälineet ja materiaalit sammutus- ja pelastustyöhön, savusukellukseen, pintapelastukseen, ensiapuun, öljyvahinkojen torjuntaan ja liikenneonnettomuuksissa puristuksiin jääneiden uhrien irrottamiseen. Sammutusautossa on pelastusryhmän ja sen johtajan tarvitsemat viesti- ja johtamisvälineet. Lisäksi kaikista sammutusautoista tulee löytyä vaarallisten aineiden onnettomuuksien alkutoimenpiteisiin tarvittava kalusto ja riskien mukaisilla alueilla myös kemikaalisukellukseen tarvittavat välineet. Sammutusauton maksimi käyttöikä on noin 25 vuotta.

Säiliöautot

Säiliöautot muodostavat kaupunkien taajamien ulkopuolella rungon sammutusveden kuljettamiseen. Niillä voidaan hoitaa myös itsenäisinä yksikköinä perussammutustehtäviä päällekkäisissä tehtävissä. Riskien mukaisesti säiliöautot voidaan varustaa palavien nesteiden sammuttamista varten kiinteillä vaahtosäiliöillä. Säiliöauton maksimi käyttöikä on noin 30 vuotta.

Raivausautot

Vaarallisten aineiden onnettomuuksia ja muita vaativia pelastustehtäviä varten raivausauto mahdollistaa paremman suorituskyvyn. Se voi toimia myös sammutusautona. Raivausauton käyttöikä on noin 15 vuotta.

Nostolava- ja puomitikasautot

Pelastusalueen nostolava-auto ovat sijoitettuina ovat Kokkolaan ja Pietarsaareen. Niiden pääasiallinen tehtävä on varmistaa henkilöiden pelastaminen rakennuspaloissa kerrostalojen parvekkeilta. Toissijaisina tehtävinä nostolava-autoilla on parantaa korkealla työskentelyssä työntekijöiden työturvallisuutta ja tehostaa järeää sammutustoimintaa korkealla tai paikoissa, joissa työturvallisuussyistä ei muutoin voida työskennellä.

Kokkolaan ja Pietarsaareen sijoitettavien nostolava-autoille asetettavana vaatimuksena on vähintään 40 metrin työskentelykorkeus. Puomitikasautojen käyttöikä on enintään 15 vuotta, mikäli henkilönostimille asetetut tekniset vaatimukset sen sallivat.

Johtautot

Päivystävällä palomestarilla ja päälliköllä tulee olla käytettävissään johtautot, jossa on riittävät työskentelytilat ja tarvittavat viesti- ja johtamisvälineet.

Tarkastusajoneuvo- ja miehistöautot

Tarkastusajoneuvoina käytetään pelastusautoiksi rekisteröitäviä tehtävään soveltuvia henkilöautoja. Niiden pääasiallinen käyttötarkoitus on mahdollistaa valvontatehtävien suorittaminen. Miehistöautoja käytetään ensisijaisesti miehistön ja kaluston kuljettamiseen huolto- ja hälytystehtävissä sekä peräkärryissä olevien veneiden ja maastoajoneuvojen kuljettamiseen.

Tarkastus- ja miehistöautot pyritään uusimaan autoverovapautta hyödyntäen hankinta- ja ylläpito-kustannusten pitämiseksi alhaisina.

Maastoajoneuvot

Pelastusalueen laajoista metsä-, suo- ja turvetuotantoalueista johtuen pelastuslaitoksella tulee olla kyky tehokkaaseen sammutus- ja pelastustoimintaan vaikeakulkuisessa maastossa.

Pelastusalueella on myös runsaasti erilaisia ulkoilureittejä, moottorikelkkareittejä ja muita vesistöjä, joilla liikutaan sekä kesäisin että talvisin. Tämä edellyttää pelastuslaitokselta kykyä henkilöiden pelastamiseen maastossa ja maastossa tapahtuneissa onnettomuuksissa.

Eriyiskalusto, kontit, kalusto- ja kuljetusautot

Hankintoihin otetaan kantaa tapauskohtaisesti talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Harjoitus- ja varakalusto

Harjoitus- ja varakalusto muodostetaan varsinaisesta hälytyskäytöstä vapautuvista ajoneuvoista. Harjoitus- ja varakalustoa siirretään tarpeen mukaan alueella. Harjoitus- ja varakalustoa ei käytetä ensilähdön pelastustoimintaan.

Alukset ja veneet

Sisävesillä ja merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa varten tulee olla riskien mukainen vene- ja aluskalusto. Merellä tapahtuviin etsintä- ja pelastustehtäviin tehtäviin pelastuslaitos osallistuu meripelastuslain mukaisesti henkilöstöllään ja kalustollaan Rajavartiolaitoksen johtamana. Näissä tehtävissä hyödynnetään myös öljyntorjunnassa käytettäviä aluksia.

Pelastustoiminnan henkilöstön, ajoneuvojen ja veneiden minimi tavoitetaso kuvataan liitteessä 2.

Päätös:

Ylläpidetään riskien ja normien mukaista minimi toimintavalmiutta tai kuntien erikseen päättämää parempaa palvelutasoa. Toimintavalmius tuotetaan minimissään liitteen 2 mukaisilla resursseilla.

Toimintavalmiuden edellyttämä henkilöstövalmius tuotetaan:

- Kokkolan ja Pietarsaaren paloasemilta välittömässä valmiudessa olevalla henkilöstöllä
- Muilta pelastusalueen paloasemilta valmiuden tuottaa työsopimussuhteessa oleva sopimushenkilöstö
- Kokkolassa ja Pietarsaareissa suurteollisuuden sammutus- ja pelastustehtävissä käytetään myös teollisuuden omia palokuntia.

Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön koulutus järjestetään erillisen koulutussuunnitelman mukaisesti siten, että henkilöstöllä on tehtävän edellyttämä riittävä osaaminen. Koulutuksen toteutumista seurataan jatkuvasti. Henkilöiden koulutuksessa huomioidaan alueet, joissa tarvitaan molempien kotimaisten kielten osaamista.

Pelastuslaitos laatii pitkäaikaisen veneiden, alusten, ajoneuvojen ja kaluston kehittämissuunnitelman, jota tarvittaessa päivitetään vastaamaan paloasemien toimintaedellytyksiä ja riskikehitystä.

Ylläpidetään erillisen minimi kalusto-ohjeen mukaista valmiutta huomioiden alueelliset riskit.

3.2.1.2 Pelastusmuodostelmien hälyttäminen ja johtaminen

Pelastusmuodostelmien hälyttäminen sekä yhteistoiminta pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien ja saavien viranomaisten kanssa

Pelastuslain 33 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten sekä Hätäkeskuslaitoksen kanssa laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä. Hälytysohjeessa tulee ottaa huomioon myös pelastuslain 44 §:n mukainen yhteistoiminta ja 45 §:n mukainen avunanto.

Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä alueelta ne ovat. Pelastuslaitosten on huolehdittava hälytysohjeiden valtakunnallisesta yhteensovittamisesta sekä pelastuslaitosten kesken että Hätäkeskuslaitoksen kanssa

Muut pelastustoimintaan osallistuvat viranomaiset ja muiden pelastuslaitosten resurssit hälytetään hälytysohjeiden ja yhteistoimintasopimusten mukaisesti. Sopimuksissa määritellään, miten toteutetaan osallistuminen pelastustoimintaan; käytettävissä olevat resurssit, resurssien hälyttäminen, resurssien käytön perusteet, johtamisen yhteensovittaminen mukaan lukien yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen sekä yhteistoiminnan järjestelyt.

Pelastuslaitos varautuu antamaan avuksi erikoiskalustoa, pelastusyksiköitä ja johtamisen tukitoimintoja muille viranomaisille esitetyn pyynnön mukaisesti pelastustoiminnan johtajan päätöksellä kalusto- ja valmiustilanteen sallimissa rajoissa.

Päätös:

Hälytysohje laaditaan ja ylläpidetään pelastuslain ja muiden normien mukaisesti. Pelastustoimintaan osallistuvat viranomaiset ja muiden pelastuslaitosten resurssit hälytetään hälytysohjeiden ja yhteistoimintasopimusten mukaisesti. Hälytysohjeiden laadinta tapahtuu pelastustoimen yhteisten ohjeiden sekä muiden viranomaisten ja hätäkeskuksen kanssa yhteistyössä. Pelastuslaitos ylläpitää ja vastaa hälytysohjeiden oikeellisuudesta hätäkeskustietojärjestelmässä.

Muille viranomaisille annetaan kiireetöntä virka-apua pelastusviranomaisen päätöksellä.

Pelastustoiminnan johtaminen

Tehokas pelastustoiminta edellyttää toimivaa johtamisjärjestelmää. Pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmä tulee suunnitella siten, että sen avulla pystytään selviytymään pelastustoiminnan johtamisesta ja sen edellyttämästä viranomaisyhteistyöstä kaikissa turvallisuustilanteissa.

Pelastuslain 34 §:n mukaan pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen. Pelastusviranomaiselle on siksi toimitettava tieto kaikista tehtävistä ja pelastusviranomaisen on oltava yhteydessä tilannepaikalle hälytettyyn lähimpään yksikköön ja määrättävä pelastustoiminnan johtajan alaisuuteen yksikön jäsenistä tilannepaikan johtaja, jos sitä ei ole ennalta määrätty. Tilannepaikan johtaja johtaa toimintaa onnettomuuskohteessa pelastustoiminnan johtajana toimivan pelastusviranomaisen antamien ohjeiden mukaisesti. Pelastustoiminnan johtajana toimivan pelastusviranomaisen ei kuitenkaan tarvitse tulla onnettomuuspaikalle, ellei tilanne sitä edellytä.

Pelastuslaitoksen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmässä jokaisella pelastustoimen muodostelmalla on oltava johtaja (pelastusryhmän johtaja, pelastusjoukkueen johtaja, pelastuskomppanian johtaja, pelastusyhtymän johtaja). Pelastustoiminnan johtamista varten on jatkuvassa toimintavalmiudessa vuorolistan mukaisesti määrätty henkilöt, joilla on johtamistoiminnan edellyttämä koulutus ja tekninen välineistö.

Järjestelmä mahdollistaa sen, että eritasoisiin onnettomuuksiin hälytetään aina ko. tehtävän edellyttämä johtamisvalmius lähimmän ja tarkoituksenmukaisen vasteen mukaisesti. Eri johtamistason osaamista kehitetään siten, että alemman tason johtohenkilö kykenee käynnistämään ylemmän tason johtamistoimet, kunnes seuraavan johtamistason henkilö on kohteessa tai muuten tavoitettu.

Lähtökohtana voidaan pitää, että pelastusryhmän johtajalla on ryhmän johtajan koulutus ja pelastusjoukkueen tai sitä suuremman muodostelman johtaja on päätoiminen päällystöviranhaltija. Poikkeuksellisesti on mahdollista, että alipäällystöviranhaltija tai sopimuspalokunnan ryhmänjohtaja toimii pelastusjoukkueen johtajana.

Jos pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, tilanteen yleisjohtajana toimii pelastustoiminnan johtaja. Yleisjohtaja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta. Tilanteen yleisjohtaja voi muodostaa avukseen viranomaisten, laitosten ja toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten yksiköiden edustajista koostuvan johtoryhmän ja kutsua asiantuntijoita avukseen.

Pelastustoiminnan johtamisessa käytetään viestintään viranomaisradioverkon päätelaitteita ja valtakunnallista kenttäjohtamisjärjestelmää, joka mahdollistaa tehokkaan moniviranomaisyhteistyön. Pelastushenkilöstön hälyttämiseen käytetään vähintään kahta toisistaan riippumatonta hälytysjärjestelmää, kuten viranomaisradioverkon päätelaitteita ja henkilöhakulaitteita sekä matkapuhelinverkon sovelluksia. Lisäksi molempien järjestelmien käyttämisen tulee olla mahdollista pelastustoiminnanjohtajan toimesta ilman hätäkeskusta. Erilaisiin häiriötilanteisiin varaudutaan viestijärjestelmien suunnittelulla yhteistyössä pelastusalueen peruskuntien kanssa ja hyödynnetään alueen valmiita ratkaisuja.

Päätös:

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, joka määrää tilannepaikalle hälytetyn yksikön jäsenistä tilannepaikan johtajan. Pelastusryhmän johtajana toimii paloiesimies, palomies tai ryhmänjohtajakoulutuksen saanut sopimuspalomies. Tilapäisesti ryhmänjohtajana voi toimia muu erikseen määrätty pelastuslaitoksen työntekijä. Pelastusjoukkueen ja komppanian johtaminen varmistetaan vähintään kahdella päällystöviranhaltijalla (päivystävä palomestari ja päällikkö). Päivystävä palomestari johtaa pelastustoimintaa pääsääntöisesti johtokeskuksesta. Päivystävä päällikkö on virka-ajan ulkopuolella varallaolossa. Pelastusjoukkueen johtaja saapuu onnettomuuspaikalle tilanteen sitä edellyttäessä pääsääntöisesti vaaditussa pelastusjoukkueen toimintavalmiussajassa.

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmää kehitetään yhteistyössä muiden pelastuslaitosten kanssa.

Pelastuskomppaniaa tai sitä suurempia muodostelmia käytettäessä ja muutoin tarvittaessa hälytetään pelastustoiminnan johtamisen tai toiminnan tueksi lisähenkilöstöä. Pelastusyhtymän johtamistoimenpiteet aloittaa ja johtaa päivystävä päällikkö tukenaan johtoryhmä.

Johtamista tukee ja siihen tarvittaessa osallistuu muu vapaalta hälytetty henkilöstö tai erikseen sovitulla tavalla muiden pelastuslaitosten henkilöstö. Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen siltä pelastustoimen alueelta, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa, jollei toisin ole sovittu.

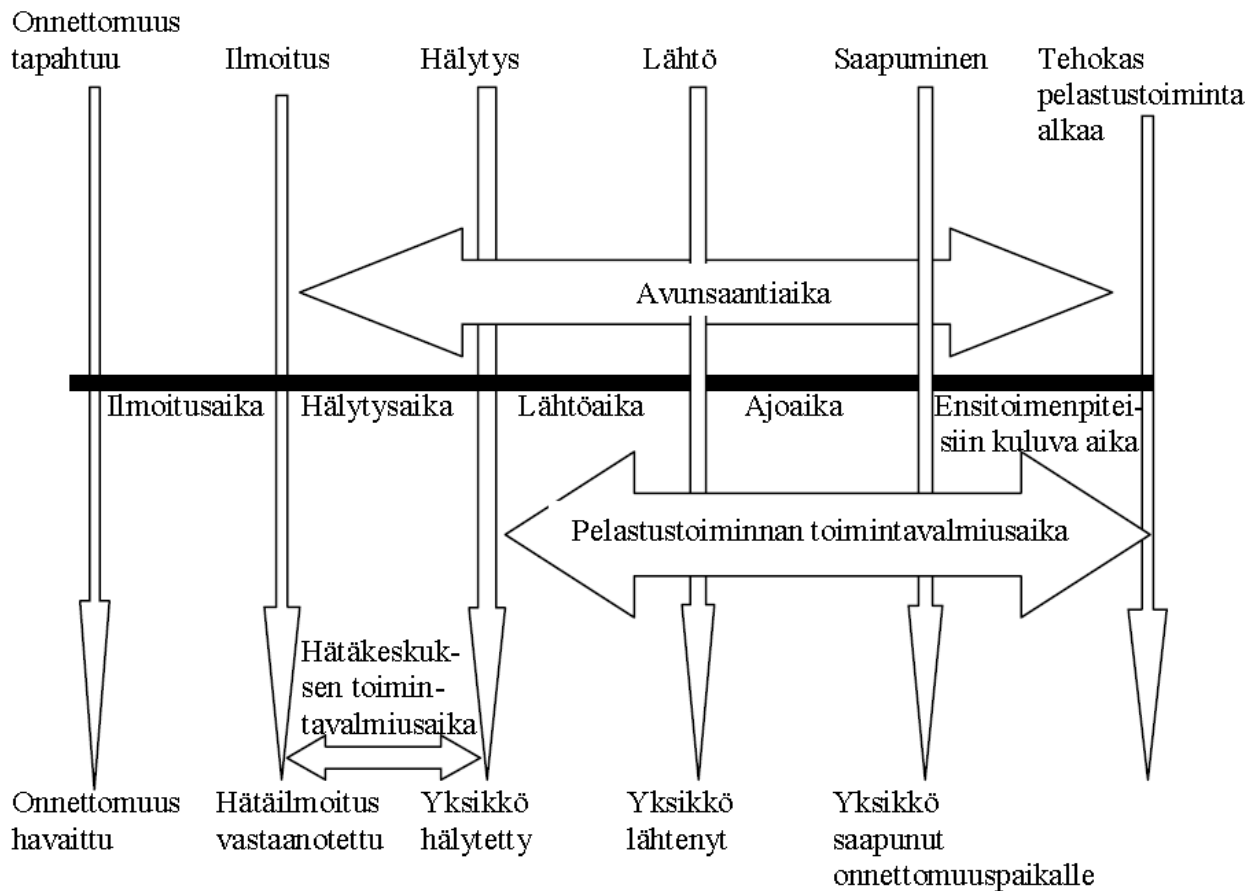
Pelastusmuodostelmien johtajat koulutetaan siten, että he kykenevät käynnistämään seuraavan ylemmän johtamistason tehtävien johtamistoimet.

Pelastustoiminnan johtamista varten ylläpidetään välittömän johtamisvalmiuden edellyttämiä järjestelmiä, johtamistiloja ja -ajoneuvoja.

Pelastustoiminnan johtamisessa viestiliikenteessä käytetään viranomaisradioverkon päätelaitteita ja valtakunnallista viranomaisten kenttäjohtamisjärjestelmää.

3.2.1.3 Toimintavalmiusaika

Toimintavalmiusaika-käsitteiden mukaan (Kuva 2) avunsaantiaika on palvelun kokonaisaika, joka muodostuu hätäkeskuksessa vastaanotetun ilmoituksen käsittelystä aina tehokkaan pelastustoiminnan käynnistymiseen onnettomuuspaikalla. Avunsaantiaikaan sisältyvä pelastustoiminnan toimintavalmiusaika muodostuu hälytysajasta aina siihen saakka, kunnes tehokas pelastustoiminta onnettomuuskohteessa käynnistyy.

Kuva 2. Toimintavalmiusaikakäsitteet.

Sisäministeriön ylläpitämän toimenpiderekisterin tietoja käytetään arvioitaessa pelastustoiminnan tehokkuutta sekä tehtäessä johtopäätöksiä pelastustoiminnan kehittämistarpeista alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Pelastustoimen alue päättää palvelutasopäätöksessään pelastustoiminnan aloittamisesta seuraavien reunaehtojen sisällä:

I riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 11 minuuttia ja avunsaantiaika olisi korkeintaan 13 minuuttia. Joukkuelähdössä pelastusjoukkueen tulisi olla pelastustoiminnan johtajaa lukuun ottamatta paikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun ensimmäinen yksikkö on vastaanottanut hälytyksen.

II riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 14 minuuttia ja avunsaantiaika olisi korkeintaan 16 minuuttia. Joukkuelähdössä pelastusjoukkueen tulisi olla pelastustoiminnan johtajaa lukuun ottamatta paikalla 30 minuutin kuluessa siitä, kun ensimmäinen yksikkö on vastaanottanut hälytyksen.

III riskiluokassa tavoitteena on, että ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. Tavoitteena on myös, että pelastustoiminnan toimintavalmiusaika olisi korkeintaan 22 minuuttia ja avunsaantiaika olisi korkeintaan 24 minuuttia. Joukkuelähdössä pelastusjoukkueen tulisi olla pelastustoiminnan johtajaa lukuun ottamatta paikalla 30 minuutin kuluessa siitä, kun ensimmäinen yksikkö on vastaanottanut hälytyksen.

IV riskiluokan asutuilla alueilla tehokas pelastustoiminta voi alkaa pidemmänkin ajan kuluessa kuin I–III -riskiluokissa. Jos pelastustoimintaa ei kyetä aloittamaan alle 40 minuutissa, on kyseisillä alueilla kiinnitettävä erityistä huomiota ihmisten omatoimiseen varautumiseen.

Aluehallintovirasto valvoo ensimmäisen yksikön saapumisaikaa onnettomuuspaikalle ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumista. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 prosentissa tehtävistä.

Palvelutasopäätöksessä päätetään tarkemmin ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteista. Sisäministeriö seuraa avunsaantiajan kehitystä, joka on asiakkaan kannalta keskeisin muuttuja. Jos riskiarvion perusteella on arvioitavissa, että onnettomuustilanteesta kytetään selviytymään pelastusryhmää pienemmällä kokoonpanolla, voidaan tilanteeseen hälyttää pelastusryhmää vähemmän voimavaroja. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi avunantotehtävät sekä tarkistus- ja varmistustehtävät.

Kaikki pelastustoiminnan muodostelmat voidaan koota tarkoituksenmukaisella tavalla riippumatta siitä, mistä henkilöt onnettomuuspaikalle tulevat. Olennaista on, että muodostelma kykenee aloittamaan tehokkaan pelastustoiminnan riskiluokittain määritetyssä ajassa.

Edellä mainitut ajat ovat suunnittelun perusteena ja niiden toteutumista seurataan tilastojen avulla. Samanaikaiset onnettomuudet, äärimmäiset sääolot tms. voivat kuitenkin aiheuttaa tilanteita, jolloin edellä mainittuja aikoja ei saavuteta.

Päätös:

Ensimmäisen yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite prosentteina riskiluokittain

- I-riskiluokassa ensimmäisen yksikön 6 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %
- II-riskiluokassa 10 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %
- III-riskiluokassa 20 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %
- IV-riskiluokassa ei aseteta ensimmäiselle yksikölle toimintavalmiusaikatavoitetta

Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite prosentteina riskiluokittain

- I-riskiluokassa pelastustoiminnan 11 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %

- II-riskiluokassa pelastustoiminnan 14 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %

- III-riskiluokassa pelastustoiminnan 22 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %

- IV-riskiluokassa pelastustoiminnan 40 minuutin toimintavalmiusajan saavuttamisen tavoitteena on 50 %. Asutut IV-riskiluokan alueet tavoitetaan pääsääntöisesti 100 prosenttisesti 40 minuutin avunsaantiajassa.

Keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite kaikissa kiireellisissä tehtävissä

- Ensimmäisen yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite 10:00 min:ss

- Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite 17:00 min:ss

Samanaikaiset onnettomuudet

Samanaikaisten onnettomuuksien sattuessa samalla toiminta-alueella jälkimmäisessä onnettomuudessa toimintavalmiusaikavaatimus voi olla kahta riskiluokkaa alemman vaatimustason mukainen.

3.2.1.4 Pelastussukellustoiminta

Pelastussukelluksella tarkoitetaan savu-, kemikaali- ja vesisukellustoimintaa sekä lisäksi pintapelastustoimintaa. Toiminta ohjeistetaan pelastussukellusohjeella (48/2007) ja tarkennetaan tarvittaessa pelastuslaitoksen sisäisin ohjein. Pelastussukellusohjeen mukaisesti turvallinen pelastussukellus edellyttää tekijän erityistä kelpoisuutta, joka muodostuu terveydentilan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyvistä vaatimuksista. Pelastussukellukseen osallistuvat henkilöt nimetään vuosittain.

Ohje pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä mukaisesti pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön tarvittavaa toimintakykyä tulee arvioida toimintaympäristössä olevien riskien perusteella ja sen perusteella, mikä on kunkin alueella toimivan palokunnan tehtävä. On mahdollista, että samalla toimialueella toimivien joidenkin paloasemien henkilöstöltä edellytetään kykyä vaativiin tehtäviin ja joidenkin paloasemien henkilöstölle riittää osallistuminen perustehtäviin.

Vaativilla tehtävillä tarkoitetaan sellaisia tehtäviä, joissa toiminta-aika on todennäköisesti pidentynyt vaikean etenemisen tai tilan laajuuden ja monimutkaisuuden takia. Vaativalle tehtävälle on ominaista, että esitietojen ja tiedustelun perusteella toimintaympäristön hahmottaminen on vaikeaa tai mahdotonta ja tehtävän tauottaminen ei ole mahdollista. Vaativia tehtäviä ovat mm. edellä mainitut ehdot täyttävä savusukellus-, kemikaalisukellus tai vesipelastustehtävä sekä paineilmahengityslaitetta edellyttävä sammutustoiminta katolla.

Riskeihin ja toimintavalmiuteen perustuen, sekä vaativissa tehtävissä edellytettävistä vaatimuksista johtuen vähimmäistasona on pelastussukellustoiminta Kokkolan ja Pietarsaaren paloasemilla.

Savusukellus

Savusukelluksella tarkoitetaan paineilmahengityslaitteiden ja asianmukaisten suojavaarusteiden avulla tehtävää sammutus- ja pelastustyötä, joka edellyttää tunkeutumista palavaan ja rajattuun sisätilaan, jossa on savua. Palavan rakennuksen katolla tapahtuva työskentely paineilmahengityslaitetta käyttäen rinnastetaan savusukellukseen.

Päätös:

Ensimmäisen pelastusryhmän käynnistämisen savusukellustoiminnan tavoiteaika on 50 prosentissa tehtävistä I-riskiluokassa 11 minuuttia, välittömästi sen läheisyydessä olevissa II-riskiluokassa 14 minuuttia ja III-riskiluokassa 20 minuuttia. Muissa kuin I-luokan välittömässä läheisyydessä olevilla II- ja III-riskiluokissa tavoiteaika savusukellustoiminnalle ei määritetä.

Vesipelastus

Vesipelastustoiminta jakautuu vesisukellukseen ja pintapelastukseen. Pelastussukellusohje määrittelee toiminnan tasot ja vaatimukset seuraavasti:

Vesipelastustoiminnan tasoluokitus	Toimintavaatimus
I Välitön vesisukellusvalmius	Välitön pintapelastus- ja vesisukellusvalmius, jossa yksikön esimies, 2 kpl I-tason vesisukeltajaa sekä avustaja
II Muu vesisukellusvalmius	Yksikön esimies, 2 kpl vähintään II-tason vesisukeltajaa ja avustaja
III Pintapelastusvalmius (pelastustoimen minimitaso)	Yksikön esimies, kuljettaja ja työpari, joista toinen toimii avustajana

Vesisukelluksella tarkoitetaan tehtäviä, jotka edellyttävät vesisukelluslaitetta ja -varustusta ihmisen ja omaisuuden pelastamiseksi sekä ympäristövahinkojen torjumiseksi. Vesisukellusta ovat myös virka-apusukellukset sekä vesisukellustaitojen ylläpitämiseksi tarkoitetut harjoitukset.

Pintapelastuksella tarkoitetaan veden pinnalta tai välittömästi pinnan alta ilman vesisukelluslaitetta tehtävää ihmisen, eläimen tai omaisuuden pelastamista ja vahingon torjuntaa.

Päätös:

Vesipelastustoiminta toteutetaan pelastusalueella pintapelastustasoisena. Toiminnan käynnistymisen tavoiteaika ei määritellä. Kokkolan ja Pietarsaaren paloasemilla pintapelastustason lisäksi on I-tason vesisukeltajilla tapahtuvaa vesisukellustoimintaa.

Kemikaalisukellus

Kemikaalisukelluksella tarkoitetaan välittömän vaaran alueella tehtäviä tiedustelu-, pelastus-, torjunta-, tai muita vastaavia tehtäviä, jotka edellyttävät paineilmahengityslaitteen ja soveltuvan kemikaalisuojapuvun käyttöä. Määrittely on kirjattu TOKEVA-ohjeeseen, jota käytetään apuna suunniteltaessa pelastuslaitoksen kemikaalitorjuntavalmiutta.

Päätös:

Pelastuslaitos pyrkii ylläpitämään riskikartoituksen edellyttämää kemikaalisukellus- ja kemikaalitorjuntavalmiutta. Kemikaalisukellusvalmiutta ylläpidetään vähintään Kokkolan ja Pietarsaaren paloasemilla.

3.2.2 Varautuminen häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin

Pelastuslaitos ylläpitää pelastustoimintavalmiutta päivittäisten onnettomuuksien lisäksi yhteiskunnan häiriötilanteita, suuronnettomuuksia ja poikkeusoloja varten. Normaaliolojen häiriötilanteella tarkoitetaan uhkaa tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan turvallisuutta, toimintakykyä tai väestön elinmahdollisuuksia ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää (Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2010). Tällaisia ovat esimerkiksi vakavat luonnononnettomuudet, kuten myrskytuhot ja vedenpinnan äkillinen nousu sekä säteilyonnettomuudet.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaan pelastustoimen alueen palvelutasopäätöksessä tulee päättää, missä ajassa suuronnettomuusvalmius kytetään perustamaan. Suuronnettomuusvalmius tarkoittaa vähintään pelastusyhtymän muodostamaa kokonaisuutta, joka kykenee keskeytyksettömään toimintaan. Suuronnettomuusvalmius tulee kyetä perustamaan kahden tunnin kuluessa siitä, kun ensimmäinen yksikkö on vastaanottanut hälytyksen.

Suuronnettomuusvalmiuden suunnittelussa huomioidaan, että onnettomuuden tapahduttua apua voidaan hälyttää myös pelastuslaitoksen rajojen ulkopuolelta sekä muilta viranomaisilta, että yhteisöiltä. Lähtökohtaisesti pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet tulee voida suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti myös häiriötilanteissa.

Pelastuslaitoksen omien voimavarojen lisäksi erityisesti laajamittaisten häiriötilanteiden hoitaminen ja toiminta poikkeusoloissa edellyttää yhteistoimintaa ja sen suunnittelua myös toisten pelastuslaitosten ja muiden viranomaisten kanssa.

Pelastuslain 28 §:n mukaan olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen. Tämä edellyttää yhteistyössä hätäkeskuslaitoksen kanssa tehtävää etukäteissuunnittelua, joka sisältää muun muassa tärkeysjärjestyksen periaatteiden määrittämistä sekä hätäkeskuksen ja pelastuslaitoksen johtokeskuksen tehtäväjaon yhteensovittamista. Pelastuslaitoksella on suunniteltu ja sovittu toimintamalli hätäkeskuksen kanssa ruuhkatilanteissa kiireettömien tehtävien siirtämisestä pelastuslaitoksen johtokeskuksen hälytettäväksi.

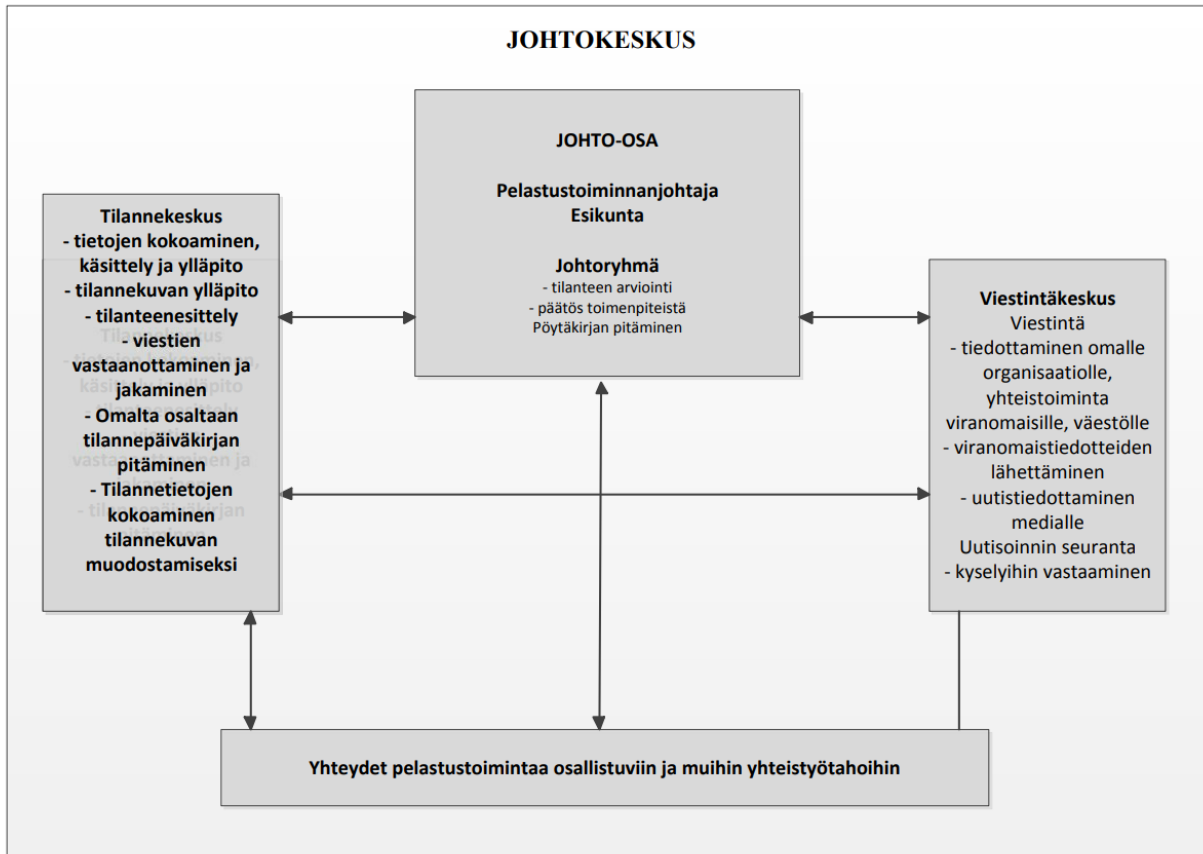

Toiminta, johtaminen ja voimavarat pitkäkestoisissa tilanteissa

Pelastuslaitos varautuu pitkäkestoiseen toimintaan pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa ja toimintaohjeissa. Suunnittelussa huomioidaan johtaminen ja sen tarvittavat tukitoiminnot, henkilöstön käyttö sekä huollon järjestelyt.

Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmaa ylläpidetään sellaisia normaaliajan häiriötilanteita sekä poikkeusoloja varten, jotka vaativat päivittäisistä onnettomuuksista poikkeavaa johtamismallia ja viestintää sekä laajamittaista yhteistyötä kuntaorganisaatioiden, yhteistyöviranomaisten ja kolmannen sektorin (Suomen Punainen Risti, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu, seurakunnat) kanssa.

Pelastuslaitoksen tulee kyetä perustamaan tilanteen edellyttämä johtokeskus. Johtokeskus on toiminnan johtamista varten perustettu toiminnallinen kokonaisuus, joka käsittää henkilöstön, tilan ja välineet. Johtokeskuksella voidaan suppeammin tarkoittaa myös kiinteää, erikseen suunniteltua tilaa, josta toimintaa johdetaan. Johtokeskuksen on tarvittaessa kyettävä koordinoimaan pelastustoimen ja yhteistyötahojen voimavarojen tehokasta käyttöä.

Pelastuslaitoksen tulee järjestää pelastustoiminnan johtamistilat ja muut edellytykset siten, että johtaminen on mahdollista myös poikkeusoloissa (Pelastuslaki 77 §). Tämän perusteella pelastuslain

mukaisen johtokeskuksen tulee olla suunniteltu niin, että johtamistilat ja johtamistoimintojen tarvitsemat viesti- ja tietoliikenneyhteydet on suojattu samoilta asevaikutuksilta kuin väestönsuojat. Tämä tarkoittaa johtamistilojen rakentamista väestönsuojan rakentamismääräysten mukaisesti. Johtamistiloja ei voida tämän vaatimuksen mukaisesti käyttää henkilöstön väestönsuojatiloina samaan aikaan, koska niiden käyttötarkoitus on varattu johtamiseen.

Päätös:

Pelastuslaitoksella on johtokeskus, jonka jatkuvasta teknisestä valmiudesta johtaa suuronnettomuutta ja toimia erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vastaa tilassa työskentelevä päivystävä palomestari. Johtokeskuksen henkilöstöä täydennetään tilanteen mukaisesti tarkoituksenmukaisella lisähenkilöstöllä ja asiantuntijoilla.

Pelastuslaitos pyrkii muodostamaan kahden tunnin kuluessa hälytyksestä pelastusyhtymän (2 pelastuskomppaniaa) ja perustamaan sen johtamiseen tilanteen edellyttämän johtokeskuksen. Johtokeskus suunnittelee muodostelmien keskeytyksettömän toiminnan.

Pelastuslaitos ylläpitää johtamisen tilannekuvaa yllä viranomaisten yhteisellä kenttäjohtamisjärjestelmällä ja hätäkeskustietojärjestelmällä. Johtokeskus täydentää tilannekuvaa aktiivisella viestinnällä eri viranomaisten ja yhteistyökumppanien kanssa käyttämällä viranomaisten viestivälineitä ja videoneuvottelua sekä tukeutuu erilaisiin yhteistyökumppanien portaali-palveluihin (Ilmatieteenlaitos, energiayhtiöt, teleoperaattorit, Säteilyturvakeskus jne.).

Pelastuslaitos suunnittelee ja ylläpitää yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa valmiussuunnitelman mukaisesti häiriö- ja poikkeusoloissa tarvittavat viesti- ja tietoliikenneyhteydet sekä hälytys- ja viestijärjestelmät.

3.2.2.1 Väestön varoittaminen

Taajaan asutulla alueella väestön varoittaminen ja hälyttäminen väestöä uhkaavissa onnettomuuksissa tapahtuu kiinteillä väestöhälyttimillä. Kiinteiden hälyttimien kuuluvuusalueen ulkopuolella varoittaminen ja hälyttäminen tapahtuvat liikkuvilla hälyttimillä.

Liikkuvien hälyttimien sijoittaminen pelastuslaitoksen päivittäisessä käytössä oleviin pienajoneuvoihin on perusteltua, sillä pienajoneuvokalusto on väestön varoittamista tai hälyttämistä edellyttävissä tilanteissa pelastuslaitoksen ajoneuvokannasta kaikkein soveltuvinta tähän tehtävään ja kalustoa on hajasijoitettuna koko pelastusalueella.

Väestön varoittamiseen liittyviä paikallisesti toteutettavien toimia täydentävänä toimenpiteenä käytetään valtakunnallisia ja alueellisia sekä paikallisia sähköisiä tiedotusvälineitä.

Väestön varoittamiseen tarkoitettuja kiinteitä väestöhälyttimiä ylläpidetään I- ja II-riskiluokkien alueella niin, että asukkaat ovat kuuluvuusalueella. Muilla alueilla varoittaminen hoidetaan liikuteltevillä hälyttimillä sekä tiedotusvälineitä apuna käyttäen.

Päätös:

Väestön varoittaminen tapahtuu riskialueilla I ja II kiinteällä väestöhälytinvverkostolla. Muilla riskialueilla kehitetään liikuteltevillä, ajoneuvoihin sijoitettavilla hälyttimillä tapahtuvaa väestön varoittamista. Väestöhälyttimien kuuluvuus kattaa ulkotilat.

Väestösuojelutilanteita varten väestöhälytintjärjestelmää ylläpidetään ja täydennetään tarvittaessa erillisen suunnitelman mukaan.

3.3 Tuki- ja varautumispalvelut

Tuki- ja varautumispalvelut käsittävät pelastuslaitoksen kaikkia palvelualueita ja niiden prosesseja tukevat palvelut. Tuki- ja varautumispalvelualueen keskeisiä osaprosesseja ovat tietohallinto, hallinto, osaamisenhallinta, viestinnän hallinta, hankintojen hallinta, henkilöstöhallinta, työsuojelu, varautuminen, taloudenhallinta, logistiikka ja huolto, tilahallinta, kehittämisen hallinta ja vapaaehtoistoiminta.

Tuki- ja varautumispalvelut luovat edellytykset organisaation palveluiden tuottamiselle, missä korostuu erityisesti digitalisaatio, tiedon käsittely, varautuminen ja turvallisuus.

3.3.1 Varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojeluun

Pelastuslaitoksen tehtävät

Pelastuslain 64 §:n mukaan pelastustoimen viranomaisten on varauduttava toimintansa hoitamiseen poikkeusoloissa riittävin suunnitelmin ja etukäteen tapahtuvin valmisteluin kouluttamalla ja varaamalla henkilöstöä ja väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä poikkeusolojen tehtäviin, huolehtimalla johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien perustamisesta ja ylläpidosta, varautumalla evakointeihin sekä huolehtimalla muistakin näitä vastaavista toimenpiteistä. Pelastustoimen viranomaiset huolehtivat pelastustoimintaan liittyvän poikkeusolojen toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta.

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimen alueen kaikkien pelastustoimintaan käytettävissä olevien voimavarojen määrittelystä sekä niiden suorituskyvystä. Väestönsuojeluvalmisteluihin kuuluu, että organisaation tarvitsemat henkilö-, ajoneuvo- ja tilavaraukset on tehty, henkilöstölle on järjestetty koulutusta, organisaation tarvitsema materiaali on saatavissa ja väestön varoittaminen ja suojaaminen voidaan toteuttaa tarvittaessa.

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä. Alueilla, joilla poikkeusolojen riskit sitä edellyttävät, on ulkona oleskelevaa väestöä voitava varoittaa myös ulkohälyttimien avulla.

Alueen pelastustoimen on huolehdittava myös omatoimisen varautumisen organisoinnista poikkeusolojen varalta siten, että omatoimisen varautumisen toimintoja voidaan johtaa suojautumista ja evakuoiteja edellyttävissä tilanteissa.

Poikkeusolojen varalta suunniteltava valmius perustuu uhkien arviointiin. Perusteet arvioinnille saadaan mm. Yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta ja sotilasviranomaisilta. Uhkien arvioinnin perusteella päätetään tarvittavasta suorituskyvystä, joka koostuu mm. johtamisjärjestelmästä, kyvystä suojata, varoittaa ja evakuoida väestöä, pelastuslaitoksen omista resursseista, muilta pelastuslaitoksilta saatavista resursseista, pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten resursseista sekä valmiuslain perusteella perustettavista muodostelmista.

Poikkeusoloihin varautumiseen kuuluu myös oman toiminnan jatkuvuudesta huolehtiminen siten, että varmistetaan esimerkiksi polttoaineiden ja varaosien saatavuus.

Poikkeusolot

Poikkeusoloja ovat muun muassa Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila, Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka, erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila sekä vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti (Valmiuslaki 3 §). Poikkeusolojen olemassaolon toteaa valtioneuvosto yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa (Valmiuslaki 6 §).

Poikkeusoloiksi todetussa erityisen vakavassa suuronnettomuudessa ja sen välittömässä jälkitilassa voidaan määrätä oleskelu- ja liikkumisrajoituksista esimerkiksi alueilla, joilla säteilyarvot ovat kohonneet vaarallisen korkeiksi ydinvoimaonnettomuuden seurauksena. Lisäksi voidaan määrätä Suomessa asuvan velvollisuudesta suorittaa sammutus-, pelastus-, ensiapu-, huolto-, raivaus- ja puhdistustehtäviä sekä väestönsuojeluorganisaation johto- ja erityistehtäviä, hätäkeskustehtäviä tai muita näihin rinnastettavia, väestön suojelemiseksi välttämättömiä tehtäviä. Väestönsuojeluvollisuus suuronnettomuustilanteessa voisi tulla sovellettavaksi silloin, kun pelastuslain mukainen velvollisuus osallistua pelastustoimintaan ei riittäisi tai tarvittaisiin pidempiaikaista toimintaa.

Pelastuslaitos vastaa seuraavista asioista poikkeusoloissa:

- Oman toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta
- Poikkeusoloiksi todetussa erityisen vakavassa suuronnettomuudessa valmiuslain nojalla perustettavien muodostelmien tuottamisesta
- Valmiuslaissa säädettyjen varautumistehtävien suorittamisesta

Väestönsuojelu

Väestönsuojelulla tarkoitetaan Geneven yleissopimusten I lisäpöytäkirjassa tarkemmin määriteltyjen ihmisten auttamiseen pyrkivien tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojelu vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroilta ja auttaminen selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä välttämättömien edellytysten luominen eloonjäämiselle. Voimassa olevan pelastuslain mukaan väestönsuojelu kohdistuu yksinomaan aseellisen hyökkäyksen aikana tapahtuvaan

toimintaan. Määritelmässä mainittu onnettomuus tarkoittaa tilannetta aseellisen hyökkäyksen aikana.

Väestönsuojien lukumäärä ja suojapaikkojen kokonaismäärää ylläpidetään palotarkastusjärjestelmässä ja kuntakohtaisesti manuaalikortistona.

Väestön tai sen osan siirtämiseen tarvittavat vastuu- ja tukiorganisaatiot on nimetty. Evakuointijärjestelyt on suunniteltu ja yhteistoimintaan liittyvät ohjeet on laadittu.

Väestönsuojeluorganisaation tarvitsemat tila-, ajoneuvo- ja materiaalivaraukset tehdään kahden vuoden välein. Muu tarvittava kalusto suunnitellaan erikseen.

Johtamisjärjestelmän täydentäminen tarvittaessa alajohtoportailta sekä johtokeskusten perustaminen, henkilöstö ja suojaaminen

Pelastuslaitos asettaa tilanteen ja resurssien mukaan yhteyshenkilöitä kuntien ja muiden viranomaisten johtokeskuksiin tai hyödyntää yhteydenpidossa teknisiä ratkaisuja. Pelastustoiminnan johtokeskus perustetaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen, minkä tueksi perustetaan valmiussuunnitelman mukaisesti suojelulohkojen johtokeskuksia ja niiden alayksiköitä. Pelastustoimen vastuulla olevien väestönsuojelumuodostelmien mitoittaminen ja perustaminen on suunniteltu pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa.

Pelastustoimen vastuulla olevan väestönsuojeluhenkilöstön varaaminen, kouluttaminen ja harjoitukset tehdään valmiussuunnitelman mukaisesti. Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien henkilöstön poikkeusolojen varaukset tehdään kahden vuoden välein.

Pelastuslaitoksen palvelujen tuottamisessa omana toimintana tai palvelujen ostona tulee huomioida palvelujen ja varaosien saanti myös häiriö- ja poikkeusoloissa. Toiminnan arviointiin ja sopimusten teossa hyödynnetään esimerkiksi Huoltovarmuuskeskuksen tuottamia sopimusmalleja ja arviointityökaluja. Pelastuslain ja valmiuslain nojalla pelastuslaitoksen tehtävänä on varautua toiminnan järjestämiseen myös poikkeusoloissa, minkä vuoksi varautuminen on yksi osa hankintaa.

Päätös:

Väestönsuojelutilanteessa tarvittava johtamisjärjestelmä on suunniteltu valmiussuunnitelmassa ja niihin koulutetaan ja varataan tarkoituksenmukainen henkilöstö ja tilat. Väestönsuojeluorganisaatiota täydennetään yhteistyössä kuntien kanssa erillisillä pelastustoimintaan ja tukitehtäviin soveltuvilla muodostelmilla, jotka suunnitellaan valmiussuunnitelmassa ja joiden tarvitsemat henkilöt, tilat ja ajoneuvot varataan sekä toiminnan tarvitsemat viesti- ja johtamisvälineet sekä muu kalusto suunnitellaan.

Pelastuslaitoksen toimintojen järjestämisessä ja palveluhankintasopimuksissa arvioidaan tapauskohtaisesti varautumiseen liittyvät näkökohdat

Pelastuslaitos ylläpitää seuraavat suunnitelmat:

- Valmiussuunnitelma
- Evakuointi- ja vastaanottosuunnitelma
- Pelastussuunnitelma säteilyvaaratilanteiden varalle

Lisäksi pelastuslaitos ylläpitää vähintään seuraavia luetteloja väestönsuojelutarkoituksessa:

- Väestönsuojelutehtäviin varattu henkilöstö, ajoneuvokalusto ja toimitilat
- Kiinteistöjen väestönsuojat

3.3.2 Oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen

Valmiuslain (1522/2011, 13 §) mukaisesti Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos varautuu siihen, että se kykenee yhteiskunnan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa huolehtimaan alueellaan pelastustoimelle kuuluvista tehtävistä mahdollisimman hyvin. Varautumisen hyvä taso saavutetaan oman toiminnan jatkuvuuden varmistamisella, ajantasaisilla erityis- ja yhteistoimintasuunnitelmilla, laajoilla yhteistoimintasuhteilla, riittävän henkilöstön, materiaalin ja kaluston sekä koulutuksen ja harjoittelun avulla.

Valmiuslaissa on säädetty pelastustoimen varautumisesta, pelastustoimen alueen kaikkien pelastustoimintaan käytettävissä olevien voimavarojen määrittelystä sekä niiden suorituskyvystä. Tämän lisäksi pelastuslaitoksen tulee varautua pelastustoimen valmiuslain 3 §:n kohdan 1 mukaisen aseelliseen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavaan hyökkäykseen ja sen välittömään jälkitilaan tai kohdan 2 mukaiseen huomattavaan aseelliseen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavaan hyökkäyksen uhkaan.

Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtamisjärjestelmä on laadittu. Paloasemakohtaiset valmiudet toimia myös pitkäkestoisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on suunniteltu. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma on laadittu ja sitä päivitetään vuosittain. Erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin on tehty yhteistoimintaohjeet.

Päätös:

Pelastuslaitoksella on valmiussuunnitelma, jotka päivitetään palvelutasopäätöskauden ensimmäisen vuoden aikana kokonaan ja vuosittain tarkastetaan ja täydennetään tarvittavilta osin.

Paloasemakiinteistöjen toimintaedellytysten turvaamista häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kehitetään yhteistyössä kiinteistöjen omistajien kanssa.

Pelastuslaitoksen palvelutuotannon prosessit on suunniteltu ja niissä on huomioitu toiminnan jatkuvuus yhteiskunnan häiriö- ja poikkeusoloissa sekä varauduttu niihin etukäteen.

3.3.3 Pelastuslaitoksen tietojärjestelmät

Pelastuslaitoksen käytössä olevien järjestelmien ja palveluiden tulee täyttää toiminnallisten vaatimusten lisäksi varautumis-, tiedonhallinta-, tietosuoja-, ja tietoturva-vaatimukset. Ne järjestelmät, joissa ei lainsäädännön vaatimukset toteudu tulee uudistaa vaatimusten mukaiseksi kiireellisesti. Järjestelmissä pyritään toimialakohtaisiin järjestelmiin, mutta mikäli toimialakohtaisia järjestelmää ei ole saatavissa, pelastuslaitos hankkii itse tai yhdessä muiden pelastuslaitosten kanssa puuttuvat järjestelmät.

Turvallisuusverkon palveluiden lisäksi pelastuslaitoksella on lainsäädännön kautta käyttöveloitteeseen rinnastettavia käyttöveloitteita muihinkin järjestelmiin. Järjestelmien ylläpito ja toimintaan sovittaminen kuuluvat pelastuslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin.

Korkean varautumisen mukaisesti pelastuslaitoksen pitää pystyä toimimaan normaalioloissa käytettyjen järjestelmien häiriöiden aikana sekä myös poikkeusoloissa, jolloin normaalit järjestelmät eivät välttämättä ole käytettävissä. Tämän vuoksi pelastuslaitoksella tulee olla riippumattomat varajärjestelmät ja toimintamallit viestintään ja johtamistoimintaan kaikissa yhteiskunnan olosuhteissa.

Tietoturvallisuuden toteuttamisessa pelastuslaitos noudattaa toimialaa koskevaa tietoturvapoliittikkaa, joka perustuu turvallisuusviranomaisten yhteisiin periaatteisiin. Pelastuslaitoksella tulee olla kyky käsitellä salassa pidettävän tiedon lisäksi turvaluokiteltua tietoa toiminnassaan.

Pelastuslaitoksen toiminnassa käsitellään merkittävässä määrin henkilötietoja, jotka muodostavat erilaisia rekistereitä. Pelastuslaitos toimii rekisterinpitäjänä useissa eri rekistereissä. Rekisterinpitäjälle on säädetty useita veloituksia ja vastuu tietojen käsittelyn valvonnasta ja lainmukaisuudesta.

Päätös:

- Pelastuslaitos käyttää toiminnassaan ensisijaisesti kansallisia toimialan tai viranomaisten yhteisiä tietojärjestelmiä ja palveluita toiminnassaan.
- Pelastuslaitos auditoi käytössä olevat järjestelmänsä ja käynnistää niiden uudistamisen, mikäli järjestelmät eivät vastaa voimassa olevia vaatimuksia. Uudistaminen toteutetaan palvelutasopäätöskauden aikana.
- Pelastuslaitos ylläpitää viesti- ja johtamisjärjestelmien osalta toimivaa varajärjestelmäkokonaisuutta, jotta lakisääteinen pelastustoiminta sekä muu palvelutoiminta voidaan turvata kaikissa olosuhteissa. Järjestelmissä huomioidaan myös väestönvaroittamisen ja -suojelun tarpeet.
- Organisaatio täyttää perustason tietoturvallisuuden vaatimukset ja tietyissä toiminnan osissa korotetun tietoturvatason ja jatkaa tietoturvallisuuden kehittämistä ja ylläpitoa. Tietoturvan auditoinnin kautta havaitut puutteet korjataan palvelutasokauden aikana vaatimusten mukaisiksi. Tietoturvallisuudessa noudatetaan pelastustoimen yhteistä tietoturvapoliittikkaa ja muiden turvallisuusviranomaisten kanssa yhteisten kriteerien käyttöä tietoturvan todentamisessa.
- Pelastuslaitos ylläpitää ja vastaa rekisterinpitäjänä sekä henkilötietojen käsittelijänä henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä. Rekisterinpidollisiin vastuisiin ja tietosuoja-asioihin osoitetaan riittävät resurssit lain mukaisen toiminnan turvaamiseksi.

3.4 Muut tehtävät

3.4.1 Öljyntorjunta

Pelastuslaitos huolehtii öljyntorjunnasta maa-alueilla ja sisävesistöissä sekä rannikkoalueilla. Rajavartiolaitos huolehtii pelastustoiminnasta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä tapahtuneissa alusöljyvahingoissa ja aluskemikaalivahingoissa ja sovittaa yhteen siihen varautumista.

Päätös:

Pelastuslaitos ylläpitää ja kehittää riskianalyysiin perustuvaa öljyntorjuntavalmiutta vastuualueellaan yhteistyössä rajavartiolaitoksen sekä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

3.4.2 Ensihoitopalvelut

Pelastuslaitos voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella. Tuotetut palvelut eivät saa haitata ja vaarantaa pelastustoimen lakisääteisten tehtävien hoitamista, eivätkä tehtävien hallinnointiin ja johtamiseen käytettävät resurssit saa rasittaa pelastustoimen käyttö- ja investointivaroja.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimus Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa sairaankuljetuspalvelujen tuottamisesta vuoden 2021 loppuun. Ensivastepalvelujen tuottamisesta Vaasan ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa on sovittu toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella. Ensihoito on pelastuslaitoksen hallinnossa erillinen talouskokonaisuus ja toiminta järjestetään omakustannuspohjalta siten, että sillä on nollatulostavoite.

Päätös:

Pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita siinä laajuudessa, kun asiasta on sovittu palvelun tilaajan kanssa.

Ensivastetehtäviä suorittaa pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö vaarantamatta palvelutasopäätöksen mukaista pelastustoiminnan palvelutasoa.

Sairaankuljetustehtävien suorittamista varten pelastuslaitoksella on erillinen henkilöstö.

3.4.3 Kansainvälinen toiminta

Pelastuslain 38 §:n mukaan sen lisäksi, mitä valtioiden välillä on sovittu, sisäministeriö voi Euroopan unionin, toisen valtion tai kansainvälisen järjestön esittämän pyynnön perusteella päättää pelastustoimeen kuuluvan avun antamisesta ulkomaille, milloin avun antaminen ihmisten, ympäristön tai omaisuuden turvaamiseksi on perusteltua. Sisäministeriö voi myös pyytää tarvittaessa pelastustoimeen kuuluvaa kansainvälistä apua Euroopan unionilta, toiselta valtiolta tai kansainväliseltä järjestöltä. Pelastuslaitos ylläpitää ja kehittää valmiuttaan pyytää ja vastaanottaa oman pelastustoimialueen ulkopuolista apua ja resursseja pelastuslain 38 § mukaisesti. Avun vastaanottamista varten pelastuslaitos ylläpitää Host Nation Support (HNS) -järjestelmää ja valmiuden edellyttämää resurssointia.

Päätös:

Pelastuslaitos ei ole sitoutunut osallistumaan kansainväliseen toimintaan, eikä ole varannut siihen erillisiä resursseja, mutta voi osallistua siihen erillisellä päätöksellä.

Pelastuslaitos luo ja ylläpitää HNS-järjestelmän, jolla varaudutaan vastaanottamaan ulkopuolista pelastusapua.

3.4.4 Valmiussuunnittelun tukeminen

Valmiuslain (1552/2011) 12 §:n mukaan mm. kuntien, kuntayhtymien tulee valmiussuunnitelmin, toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa. Pelastuslain (379/2011) 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee tukea pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu.

Pelastuslaitos toimii alueella aktiivisena yhteisen varautumisen kehittäjänä ja yhteensovittajana. Vuonna 2019 perustettu alueen kriittisten toimintojen varautumisesta ja sisäisestä turvallisuudesta vastaavien toimivaltaisten toimijoiden foorumi Alueturva on kokoontunut aktiivisesti ja edistänyt tilannekuvan muodostamista kuntien ja viranomaisten välillä. Tavoitteena on, että pelastuslaitos toimii jatkossakin aktiivisena yhteisen varautumisen kehittäjänä ja yhteensovittajana, jota toteutetaan mm. alueellisen turvallisuusfoorumin järjestämisen muodossa.

Päätös:

- Pelastuslaitos tukee ja osallistuu kuntien valmiussuunnittelun tukemiseen ja tekemiseen sille yhteistoimintasopimuksen mukaisesti osoitettujen resurssien mukaan.

- Pelastuslaitos osallistuu ja tarvittaessa järjestää palvelutasopäätöskaudella alueensa kunnille valmentavaa ohjausta ja harjoittelua häiriö- ja poikkeusolojen tilanteissa valtakunnallisen ohjauksen mukaan.

- Yhteistyöviranomaisille ja kunnille järjestetään varautumiskoulutusta tarpeen mukaan viranomaisyhteistyöperiaatteella. Ulkopuolista varautumiskoulutusta tarjotaan pääasiassa maksullisena palvelutuotantona resurssien mukaan. Kouluttamisessa apuna voidaan käyttää myös Pelastusopistoa ja eri järjestöjä.

3.5 Pelastustoimen ohjeet ja suunnitelmat

Sisäministeriön asetuksessa (1363/2018) pelastustoimen suunnitelmista säädetään pelastustoiminnan suunnitelmista, niiden sisällöstä ja rakenteesta sekä pelastustoiminnan yhteistyösuunnitelmista. Pelastustoimintaa koskevien suunnitelmien tulee vastata paikallisia tarpeita ja niiden sisällön tulee perustua pelastustoimen alueella esiintyviin uhkiin ja niistä aiheutuvien riskien arviointiin.

Pelastuslain 47 §:n 1 momentissa tarkoitettujen pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien tulee muodostaa yhteen sovitettu kokonaisuus, joka kattaa ainakin seuraavat osat:

- 1) pelastustoiminnan yleisjärjestelyt; ja
- 2) pelastustoiminta vaativissa tilanteissa.

Pelastustoiminnan yleisjärjestelyt

Pelastustoiminnan suunnitelmien tulee sisältää selvitys ainakin seuraavista yleisjärjestelyistä:

1. pelastustoiminnassa tarvittavat voimavarat ja niiden hälyttäminen;
2. valmiuden säätelyä koskevat toimintamallit;
3. lisähälytyksiä ja hälytysvasteen muuttamista koskevat toimintamallit;
4. viestiliikennejärjestelyt;
5. väestön varoittaminen ja onnettomuuden johdosta tarvittava tiedotustoiminta;
6. pelastuslain 30 §:ssä tarkoitettu sammutusvesisuunnitelma;
7. johtamisjärjestelmä ja johtovastuut eri johtamistasoilla;
8. johtamistoiminta pelastuslain 35 §:ssä tarkoitetuissa yhteistoimintatilanteissa;
9. alueellista vastuuta ja toimivaltaa koskevat poikkeukset; sekä
10. tiedot tahoista, joille tulee tehdä pelastuslain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus pelastustoiminnan lopettamisesta.

Pelastustoiminta vaativissa tilanteissa

Pelastuslaitoksen tulee suunnitella pelastustoiminta ja sen johtaminen vaativissa tilanteissa. Vaativia tilanteita koskeva suunnittelu tulee sovittaa yhteen pelastustoiminnan yleisjärjestelyjen kanssa. Vaativia tilanteita koskevan suunnittelun tulee kattaa ainakin seuraavat toimintaohjeet ja muut suunnitelmat:

1. toimintaohje pelastustoiminnan johtamisesta vaativissa tilanteissa, joka sisältää ainakin seuraavat osat:
 - a) pelastuslaitoksen tilannekeskuksen ja johtokeskuksen hälyttäminen, perustaminen sekä niiden toimintaa koskevat muut järjestelyt;
 - b) suunnitelma pelastustoiminnan johtamisesta yhteistoimintatilanteissa;
 - c) viestintä ja väestön varoittaminen suuronnettomuustilanteissa ja muissa pelastustoiminnan vaativissa tilanteissa;
 - d) suojavaistön johtaminen suuronnettomuuksissa ja muissa pelastustoiminnan vaativissa tilanteissa; sekä
 - e) pelastustoiminnan huolto- ja tukitoimintojen järjestelyt, mukaan lukien pelastustoiminnassa tarvittava materiaallinen varautuminen;
2. edellä 1 kohdassa tarkoitettua toimintaohjetta täydentävät onnettomuustyyppi- ja tilannekohtaiset ja muut erityissuunnitelmat;
3. pelastuslain 48 §:ssä tarkoitetut ulkoiset pelastussuunnitelmat;
4. pelastuslain 38 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen avun vastaanottamiseen liittyvät järjestelyt; sekä
5. toimintaohje pelastustoiminnan poikkeusolojen toimivaltuuksien käytöstä sekä muista normaaliolojen toiminnasta poikkeavista toimintamalleista ja voimavaroista.

Pelastustoiminnan yhteistyösuunnitelman sisältö

Pelastuslain 47 §:ssä tarkoitetut pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten suunnitelmat niiden tehtävien hoitamisesta pelastustoiminnan yhteydessä ja osallistumisesta pelastustoimintaan laaditaan onnettomuustyypeittäin ja tarvittavassa laajuudessa.

Pelastustoiminnan yhteistyösuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

1. pelastustoimintaan osallistuvan ja siihen virka- tai asiantuntija-apua antavan tahon osallistumisen tavoite sekä tehtävät ja rooli pelastustoiminnassa;
2. pelastustoimintaan osallistuvan ja siihen virka- tai asiantuntija-apua viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen yhteystiedot;
3. pelastustoimintaan käytettävät suorituskyvyt;
4. hälyttämistä ja virka-avun pyytämistä ja antamista koskevat sopimukset, ohjeet ja muut järjestelyt; sekä
5. yhteistyötä koskevat sopimukset.

Päätös:

Pelastustoimen ohjeet ja suunnitelmat laaditaan ja päivitetään määrätyin aikavälein sekä tarvittaessa. Suunnitelmat yhteistoiminnasta laaditaan pelastuslain 47 §:n velvoittamien tahojen kanssa. Suunnitelmien sisältöä ja toimivuutta arvioidaan koulutuksen, harjoitusten ja hälytystehtävien yhteydessä.

4 Kehittämissuunnitelma

Nykyinen palvelutaso

Pelastuslaitos on sopeuttanut toimintaansa palvelutasopäätöskauden aikana vuosittain sille osoitettujen määrärahojen puitteissa. Sopeuttamistoimia on tarvittu erityisesti raskaan kaluston investointirahoituksen vähäisyydestä johtuen; kaluston ikääntyessä korjauskustannukset nousevat. Henkilöstöressurssien määrä on vaikuttanut myös aiemmalla palvelutasopäätöskaudella palveluiden ja toiminnan kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti henkilöstöressurssien niukkuus on näkynyt organisaation sisäisen ohjeistuksen ja osaamisen kehittämisessä vastaamaan työtehtävissä tarvittavaa suorituskykyä.

Pelastuslain 29 §:n perusteella alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Lähtötasona on vuodelle 2020 vahvistettu palvelutaso.

Palvelutason kehittämissuunnitelma tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla tavoitetaso saavutetaan päätöksen voimassaoloaikana. Kustannusvaikutukset arvioidaan jaksotettuna palvelutasopäätöksen voimassaoloajaksi vuosille 2021–2025.

Yhteiskunnan kehittymisen suuntia voidaan arvioida megatrendien ja palvelutarpeiden avulla. megatrendit (Sitra) palvelutasopäätöksen valmisteluvuonna 2020:

- 1) Ekologisella jälleenrakennuksella on kiire
- 2) Väestö ikääntyy ja monimuotoistuu
- 3) Verkostomainen valta voimistuu
- 4) Teknologia sulautuu kaikkeen
- 5) Talousjärjestelmä etsii suuntaansa

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen kehittämissuunnitelma palvelutasopäätöskaudelle 2021-2025

Pelastuslaitoksen kehittäminen on jatkuva prosessi, jota tapahtuu kaikilla palvelualueilla niiden prosessien kautta. Kehittämiseen tulee vaikuttamaan palvelutasopäätös kaudella useat ulkoiset tekijät, jotka vaikuttavat muun muassa kehittämisen nopeuteen, suuntaan, henkilöstöressurssi ja rahoitustarpeeseen sekä yhteistyötahoihin.

Palvelutasopäätös kauden keskeisiksi kehittämisalueiksi nostetaan seuraavat viisi aihetta:

1. Suorituskyky ja sen rakentaminen

Organisaation sisäisen ja ulkoisen suorituskyvyn kehittämisessä ja käytössä hyödynnetään digitalisaation, robotiikan, ja tekoälyn mahdollisuuksia. Edellä mainituissa palveluissa tukeudutaan kansallisiin ratkaisuihin, jotka täyttävät lainsäädännön vaatimukset sekä ovat tietoturvaltaan ja kyberturvallisuuden osalta viranomaistoiminnan vaatimukset täyttäviä.

Resurssien tarkoituksenmukainen ja taloudellinen käyttö sekä suorituskyvyn optimointi alueen onnettomuusuhkiin edellyttää pelastuslaitokselta tiedolla johtamisen osaamisen kehittämistä, tiedolla johtamisen järjestelmiä sekä toiminnanohjauksessa tarvittavia järjestelmiä.

Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti kansalliseen kehittämiseen, pilotointiin, työryhmätyöskentelyyn ja seuraa pelastustoimen yleistä kehitystä aktiivisesti ja tekee yhteistyötä laajasti toimialalla ja muiden viranomaisten kanssa.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan suorituskyvyn systemaattinen suunnittelu ja rakentaminen laadukkaiden ja paranevien palveluiden aikaansaamiseksi.

Sopimushenkilöstön toimintaedellytyksiä kehitetään yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelmakauden painopistealueena on toimintavalmiuden ylläpito ja kehittäminen.

Yhteistyön kehittäminen eri viranomaisten, yritysten, järjestöjen, vapaaehtoisten (organisaatioiden) ja yhteisöjen kanssa huomioiden harva-alueiden erityispiirteet.

Konkreettiset kehittämistoimenpiteet palvelutasopäätöskaudella:

Tuki- ja varautumispalvelut

- Tietohallinto + 0,9 htv
 - Tietoturvallisuuden todentaminen +20 000e/v
 - Tietoturvallisuuden toteuttaminen
 - Tietosuojan jatkuva toteuttaminen viran täyttö (0,2)
 - Järjestelmien hallinta ylläpito- ja koulutus
 - Kytkenät

- Hallinto viran täyttö (0,3)
 - Tiedonhallinta ja sen kehittäminen
- Henkilöstöhallinto viran täyttö (0,3)
- Talouden hallinta viran täyttö (0,2)
- Osaamisenhallinta + 0,3htv
 - Koulutussuunnittelu ja sisäinen koulutus
- Sisäinen valvonta + 0,2 htv
- Kiinteistöjenhallinta +0,5htv 1 000 000e/v
 - Tilaturvallisuuden jatkuva toteuttaminen
 - Vuokrakustannusten nousu kiinteistöjen uudistamisen myötä
 - Häiriötilanteisiin varautuminen kaikilla asemilla
- Logistiikka ja huolto + 10 000e/v
 - Sisäisen logistiikan kehittäminen ja toteuttaminen
- Vapaaehtoistoiminta +0,3htv + 10 000e/v
 - Kolmannen sektorin kanssa tapahtuva yhteistyö

Edellä olevassa on arvioitu kehittämistarpeita olemassa olevaan palvelutasopäätöskauden toteutumaan ja siihen millaisia henkilöstöressursivajeita toiminnassa voidaan arvioida olevan suhteessa lakisääteisen minimitason saavuttamiseksi. Työkuormituksen voidaan arvioida olevan myös yksi organisaation työhyvinvoinnin keskeinen tekijä. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan työntekijöiden työssäjaksamista sekä varaudutaan henkilöriskeihin eri työtehtävissä.

Päätös:

Pelastuslaitoksen lakisääteisen suorituskvyn minimitason saavuttamiseksi palvelutasopäätöskaudella pelastuslaitoksen toiminnalle osoitetaan riittävät henkilöstöressurit ja rahoitus suorituskvyn kehittämiseksi. Osa kehitettävistä suorituskvysta edellyttää ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden käyttöä, kuten turvallisuusauditoinnit.

Henkilöressursivaje arvioidaan olevan 5,6 henkilötyövuotta, joka tarkennetaan prosessimuotoisen palvelutuotannon prosessien kautta. Henkilöstövaje korjataan tasaisella jaks-

tuksella palvelutasopäätöskauden aikana, toiminnassa tarvittavat ostopalveluihin kohdistuva rahoitustarve vuotuisina kustannuksina 1 470 000 eur ja investointeina 1 500 000eur. Pelastuslaitoksen virkarakenteen mukaiset virat pidetään täytettyinä. Virkojen vapautuessa, henkilöstön työskennellessä projektiluontoisissa tehtävissä, joihin on erillisaikainen tai palkattomien virkavapaiden aikana palkataan ulkopuoliset sijaiset hoitamaan tehtäviä.

2. Viranomaisten korkean varautumisen ja turvallisuuden ICT-järjestelmät

Pelastuslaitoksen toiminnan ja suorituskyvyn varmistaminen edellyttää kykyä toimia yhteiskunnan kaikissa olosuhteissa. Digitaalisen tiedon merkitys on korostunut ja muodostunut kriittiseksi myös pelastustoimessa. Tiedon saataavuus, eheys ja luottamuksellisuus on edellytys lakisääteisten palvelujen ja toiminnan toteuttamiselle. Lakisääteiset velvoitteet muun muassa sähköisistä palveluista, tiedon hallinnasta ja tietosuojasta eivät ole nykyisillä järjestelmillä enää mahdollista toteuttaa vaatimusten mukaisesti.

Pelastuslaitoksen suorituskyvyn jatkuvuuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa sekä toiminnan mahdollistaminen edellyttää pelastuslaitoksen toiminnassa käytettävien järjestelmien uudistamista ja organisaation henkilöstön osaamisen kehittämistä järjestelmien hyödyntämisessä, tietosuoja ja -tietoturva sekä kyberturvallisuus asioissa.

Pelastuslaitoksen toiminnassa tarvittavien järjestelmien osalta sitoudutaan palvelutasopäätös kaudella osallistumaan kansallisten järjestelmien kehittämiseen ja hankintaan, jotka täyttävät lakisääteiset vaatimukset sekä pelastustoimen toiminnalliset vaatimukset. Mikäli tarvittavia järjestelmiä ei hankita kansallisesti pelastustoimessa yhdessä, tulee ne hankkia pelastuslaitoksen itsenäisesti.

Järjestelmät jakautuvat toimialan toiminnassa tarvittaviin järjestelmiin ja turvallisuus viranomaisten yhteisiin järjestelmiin.

Pelastuslaitoksen toiminnalliset järjestelmät seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toiminnanohjauksen ja resurssienhallinnan tietojärjestelmäkokonaisuus, kuten
 - Henkilöstöhallinta
 - Sisäisen turvallisuuden hallinta
 - Kaluston ja tarvikkeiden hallinta
 - Pelastustoimen tilannekuva
- Toiminnalliset tietojärjestelmät, kuten
 - Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn tietojärjestelmä
 - Pelastustoiminnan tilannekuva- ja johtamisjärjestelmät
 - Hälyttämisjärjestelmät

- Pelastustoimen tukipalvelut ja -järjestelmät, kuten
 - Sähköisen asioinnin ja palveluiden alustan toimialasidonnaisille tietojärjestelmille
 - Raportointi, tilastointi- ja analyysipalvelut
 - Verkko-oppimisympäristö
 - Neuvonta- ja valistustoiminta
 - Verkkopalvelut ml. intranet

Viranomaisten yhteisistä järjestelmistä viranomaisradioverkko eli virve tulee päivittämään palvelutasopäätöskaudella uuteen teknologiaan. Teknologia muutos tulee aiheuttamaan uusien päätelaitteiden ja niihin liittyvien palvelujen päivittämistarpeen. Uudet palvelut tulevat olemaan pitkälti käyttötalouteen perustuvia palveluja. Myös viranomaisten yhteiset turvallisuusverkon palvelut sekä turvallisuusviranomaisten yhteisiä muita järjestelmiä kehitetään ja niistä aiheutuu kustannuksia.

Palvelutasopäätöskaudella otetaan käyttöön vielä merkittävässä määrin turvallisuusverkon palveluita ja rakennetaan siihen tarvittavaa infraa. Pelastuslaitoksen talousarvioissa on edellisinä vuosina varattu määrärahoja näiden palveluiden käyttöön, mutta palveluita ei ole saatu viivästymisistä johtuen käyttöön ja kustannukset eivät ole toteutuneet.

Järjestelmien käyttöönotot vaativat uusien järjestelmien yhteensovittamista toimintaan, josta syntyy koulutustarve käyttäjäryhmille. Sekä kouluttamisesta että koulutettavien koulutuksesta aiheutuva resurssivaje tulee huomioida henkilöresursseissa. Käyttöönoton vaatimat resurssit tulee palvelutasopäätöskaudella resursoida projektiluontoisesti lisähenkilöstöllä perustehtäviin.

Päätös:

Uusien järjestelmien käyttöönotot suoritetaan projekteina, johon osoitetaan erillinen projektipäällikkö ja hänelle projektihenkilöstöksi vakituisesta henkilöstöstä riittävät resurssit ja perustehtäviin syntyvä resurssivaje paikataan ulkopuolella määräaikaisella projektin aikaisella henkilöstöllä.

Pelastuslaitos käynnistää toiminnallisten järjestelmien uudistamisprojektin, jolla varmistetaan käytettävien palveluiden lakisääteisten vaatimusten täyttyminen sekä toiminnallisten vaatimusten toteutuminen. Uudistamisen määrittelytyöhön tarvitaan toiminnan olemassa olevaa asiantuntijuutta, joka tulee paikata lisäresursoinnilla perustehtäviin. Riippuen investointien kansallisesta toteutuksesta, aikataulusta ja rahoituksesta voi palveluiden käytöstä aiheutua enintään 1 500 000 euron rahoitustarve palvelutasopäätöskaudelle. Rahoitukseen varaudutaan talousarvioesitysten kautta.

3. Onnettomuuksien ehkäisy

Menneellä palvelutasopäätöskaudella onnettomuuksien ehkäisyyn ei ole ollut käytettävissä riittävästi henkilöstöresurssia. Tämä vaikeutti palveluiden tuottamista ja tavoitteiden saavuttamista. Tulevalla päätöskaudella palvelualueelle pyritään saamaan riittävästi resurssia. Avoinna oleva kemikaalitarkastajan virka pyritään täyttämään, tämän lisäksi onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn tarvitaan 1 htv lisää.

Onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuutta pyritään parantamaan tarkentamalla toimintamenetelmiä, yhteistyössä muiden pelastuslaitosten kanssa ja kohdentamalla toimintaa riskiperusteisesti. Turvallisuuspalveluiden henkilöstöstä on edustus kumppanuusverkoston asiantuntijatyöryhmissä. Toimintaan osallistutaan aktiivisesti ja kehitetään omaa toimintaa valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Valvontatoiminnan tarvitseman tietojärjestelmän valtakunnallinen hankinta käynnistyy palvelutasopäätöskaudella. Järjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto vaatii henkilöstöresursseja.

Päätös:

Pelastuslaitoksen virkarakenteen mukaiset virat pidetään täytettyinä. Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn tavoitteiden saavuttamiseksi arvioidaan puuttuvan yhden henkilötyövuoden resurssi. Turvallisuuspalveluiden henkilöstöresurssi tarve tarkennetaan prosessimuotoisen palvelutuotannon prosessien kautta ja puuttuva resurssi osoitetaan tehtäviin palvelutasopäätöskauden aikana. Virkojen vapautuessa, henkilöstön työskennellessä projektiluontoisissa tehtävissä, joihin on erillisiä rahoitusta tai palkattomien virkavapaiden aikana palkataan ulkopuoliset sijaiset hoitamaan tehtäviä.

4. Rahoituksen turvaaminen

Toimintaedellytysten turvaamiseksi pelastuslaitos pitää aktiivisesti esillä toiminnan rahoittamiseen liittyviä haasteita, joita ovat muun muassa kuntien investointirahoitus raskaan kaluston uusimiseen, pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten järjestelmien keskitetty rahoitus hankintojen, ylläpidon ja kehittämisen osalta sekä Palosuojelu- ja Öljynsuojarahastojen avustukset.

Päätös:

Pelastuslaitoksen riittävästä resursoinnista vastaa kunnat yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, että palvelutasopäätöksessä esitetyt palvelut voidaan tuottaa vaatimusten mukaisesti. Pelastuslaitoksen ulkopuolisen rahoituksen turvaamiseksi ja hyödyntämiseksi hyödynnetään erilaisia avustuksia ja tukia.

5. Verkostomainen toiminta

Pelastuslaitos toimii aktiivisesti yhteistyössä alueellisesti ja valtakunnallisesti pelastustoimeen liittyvien tahojen kanssa. Alueellinen yhteistyö tapahtuu ensisijaisesti alueellisen turvallisuusfoorumien kautta ja valtakunnallisesti pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa.

Päätös:

Pelastuslaitos tekee yhteistyötä alueen vapaaehtoisjärjestöjen kanssa, jolla lisätään alueen kykyä toimia erilaisissa häiriötilanteissa, poikkeavissa ja laajoissa tehtävissä.

5 Voimaantulo ja seuranta

Voimassaolo

Tämä palvelutasopäätös on voimassa xx.xx.2021 - 31.12.2025 ja se kumoaa aiemman palvelutasopäätöksen.

Mikäli lainsäädännöllisiä tai muita palvelutasoon oleellisesti vaikuttavia muutoksia tapahtuu, voi pelastuslautakunta käsitellä tätä palvelutasopäätöstä tarvittavine muutoksineen uudelleen ja muuttaa palvelutasopäätöstä kuntia kuultuaan

Palvelutasopäätöksen seuranta voimassaoloaikana

Pelastuslaitos seuraa palvelutasopäätöksen toteutumista ja arvioi toteutumisen perusteella, onko palvelutasopäätöstä tarpeen muuttaa palvelutasopäätöskauden aikana. Toteutumista seurataan johtoryhmän toimesta ensisijaisesti pelastustoimen onnettomuustietojärjestelmällä sekä myös muilla strategisilla mittareilla. Pelastuslaitos käy vuosittain alueen kuntien kanssa keskustelua, jossa arvioidaan ja seurataan palvelutasopäätöksen toteutumista.

Palvelutasopäätöstä voi olla tarpeen muuttaa, jos riskeissä tapahtuu merkittäviä muutoksia tai se todetaan onnettomuuskehityksen tai palontutkinnan tulosten perusteella tarpeelliseksi tai mikäli edellytettyjen säästövelvoitteiden johdosta palvelutason ylläpito ei ole mahdollista.

Aluehallintovirasto valvoo pelastustointia sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Jos palvelutasossa on huomattavia epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintoviraston asettamassa määräajassa, aluehallintovirasto voi pelastuslain 105 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla velvoittaa alueen pelastustoimen saattamaan palvelut pelastuslaissa vaaditulle tasolle.

Liite 1 Riskianalyysi

1. Riskiluokkien määrittely

Perustan riskianalyysille muodostaa regressiomallin mukainen riskiluokan määrittely. Regressiomallin selittäjinä ovat asukasluku, kerrosala ja niiden yhteisvaikutus. Regressiomalli on kehitetty toteutuneiden rakennuspalojen perusteella. Mallin avulla ennustetaan riskitaso kullekin 1 km x 1 km ruudulle. Riskiluokat riskitasoittain ovat seuraavat:

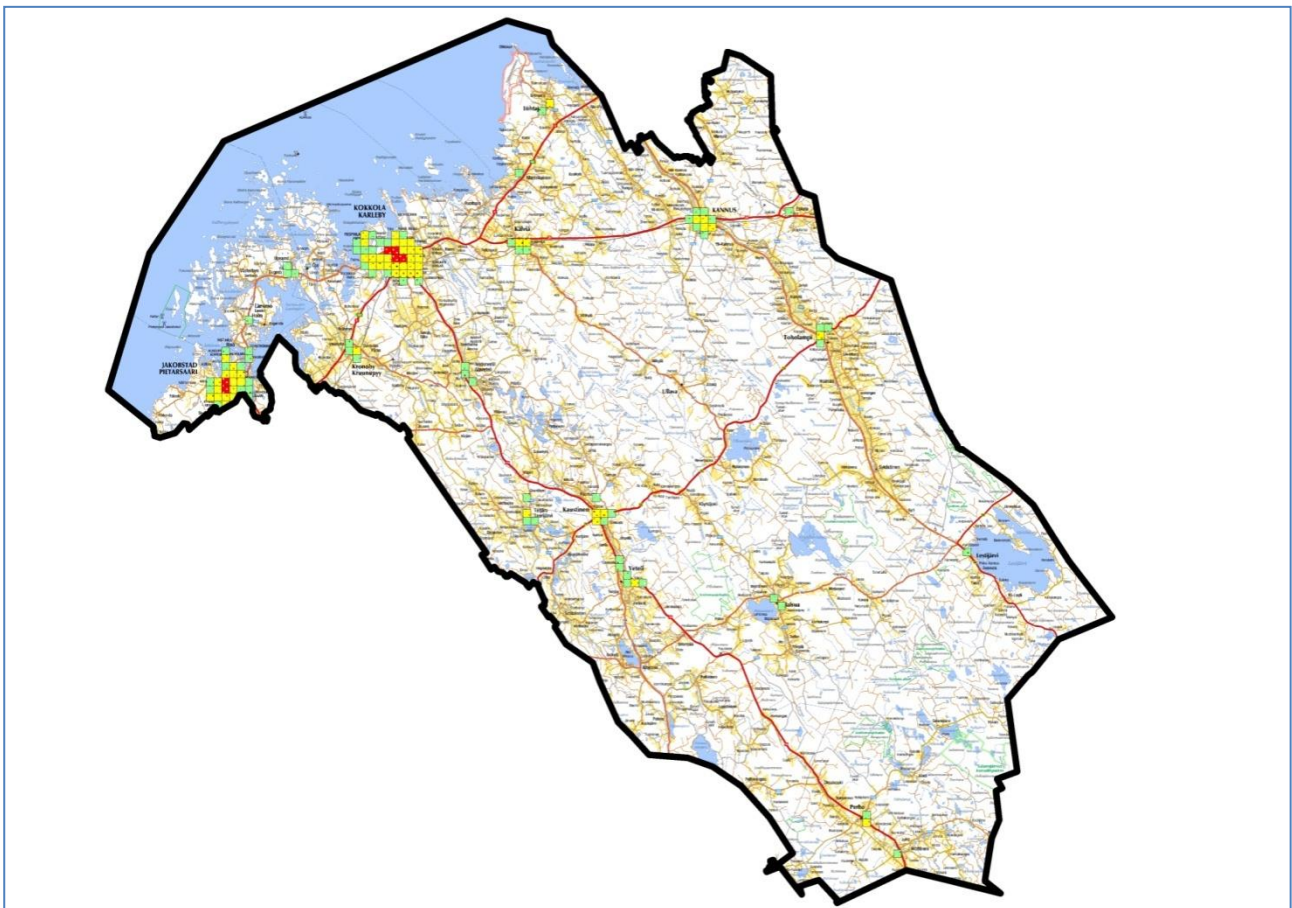
I Riskiluokka (punainen) Riskitaso ≥ 1

II Riskiluokka (keltainen) $0,25 \leq \text{Riskitaso} < 1$

III Riskiluokka (vihreä) $0,1 \leq \text{Riskitaso} < 0,25$

IV Riskiluokka (ei väriä) Riskitaso $< 0,1$

Kuva 1. Riskiluokat (viitteellinen)

2. Onnettomuusuhkien arviointi

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen alueella on tunnistettu seuraavia uhkia, jotka tulee ottaa huomioon onnettomuusriskien arvioinnissa:

- liikenneonnettomuudet
 - tieliikenneonnettomuudet: erityisesti valtatie 8 ja 13
 - lento-onnettomuudet: erityisesti Kruunupyyn lentoasema ja puolustusvoimien lentotoiminta
 - raideliikenneonnettomuudet: henkilöliikenne ja kemikaalikuljetukset
 - vesiliikenneonnettomuudet: Kokkolan ja Pietarsaaren satamat, huviveneliikenne
- rakennuspalot
 - hoitolaitoksissa: erityisesti keskussairaala sekä kuntien terveystakeskukset vuodeosastoihin sekä palvelutalot
 - suurteollisuus Kokkolassa ja Pietarsaareissa
- kulttuurihistorialliset vanhat kaupungin osat; Kokkolan Neristan ja Pietarsaaren Skata
- metsäpalot: laajat metsäalueet ja turvetuotantoalueet
- kemikaalionnettomuudet: erityisesti kuljetuksissa (maantie- ja meriliikenne) ja suurteollisuus
- öljyvahingot vesi- ja maa-alueilla: erityisesti Kokkolan ja Pietarsaaren satamat ja maanteitse tapahtuvat polttoainekuljetukset
- luonnononnettomuudet: erityisesti tulvat ja laajamittaiset myrskytuhot
- pato-onnettomuudet: erityisesti 1-luokan padot
- suuret julkiset tilat, joissa ulkoisen uhan mahdollisuus
 - CBRNe-tilanteet
- tie- ja siltavauriot
- laajamittaiset energian jakeluun tai tietoliikenteeseen liittyvät häiriötilanteet
- kaukolämpö-, vesi- sekä viemärijärjestelmien toimintahäiriöt
- NBC-onnettomuudet
 - säteilyonnettomuus (N)

- Suomen ydinvoimalat
- Suomen lähialueen voimalat (Kuolan ja Sosnovyi Borin voimalat Venäjällä sekä Forsmark Ruotsissa)
- biologinen uhkatilanne, esimerkiksi tartuntaepidemia (B)
 - hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti (pandemia), erityisesti lintuinfluenssa tai muu vastaava
- kemikaalionnettomuus (C)

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen onnettomuusuhkien merkittävyys on arvioitu sisäministeriön pelastuslaitosten käyttöön antamalla Peltori-järjestelmällä, joka on tarkoitettu suurten onnettomuusriskien arviointiin. Riskit määritellään todennäköisyyden suhteen henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkoihin. Seurausvaikutuksien suuruuteen vaikuttavat mm. kohteen käyttötapa, palokuorma, paloluokka, palo-osastointi, kohteen oma suojaustaso, maantieteellinen sijainti, yleiset sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt sekä pelastustoimen toimintavalmiusaika. Oheisista taulukoista näkyy onnettomuusriskien jakautuminen matriiseissa. Niistä poimitaan seurausiltaan merkittävimmät erilliseksi riskikohdelistaksi.

Henkilöriskimatriisi	Vahingon seuraukset						
	VÄHÄINEN	TAVANOMAINEN	HUOMATTAVA	SUUREHKO	SUURI	VAKAVA	ERITTÄIN VAKAVA
Vahingon esiintymistäajuus	1	2	3	4	5	6	7
Useammin kuin kerran 50 vuodessa	1	1					
Useammin kuin kerran 200 vuodessa	1	4	3				
Useammin kuin kerran 500 vuodessa	1	3	7	5	1		
Useammin kuin kerran 1000 vuodessa	4	12	12	7	6		
Useammin kuin kerran 2000 vuodessa		11	13	16	19	12	
Useammin kuin kerran 3000 vuodessa	4	2	7	20	27	29	36
Useammin kuin kerran 10 000 vuodessa	1		4	4	7	4	4
Useammin kuin kerran 100 000 vuodessa			1	1	3		1
Harvemmin kuin kerran 100 000 vuodessa	1		2	1	1		

Omaisuuriskimatriisi	Vahingon seuraukset						
	VÄHÄINEN	TAVANOMAINEN	HUOMATTAVA	SUUREHKO	SUURI	VAKAVA	ERITTÄIN VAKAVA
Vahingon esiintymistäajuus	1	2	3	4	5	6	7
Useammin kuin kerran 50 vuodessa	1			1			
Useammin kuin kerran 200 vuodessa	5			1	2		
Useammin kuin kerran 500 vuodessa	1		2	8	5	1	
Useammin kuin kerran 1000 vuodessa	3			8	27		1
Useammin kuin kerran 2000 vuodessa			3	43	22		1
Useammin kuin kerran 3000 vuodessa	1		2	60	61	1	
Useammin kuin kerran 10 000 vuodessa	1			9	13		
Useammin kuin kerran 100 000 vuodessa				4	2		
Harvemmin kuin kerran 100 000 vuodessa	1	1		2	1		

Ympäristöriskimatriisi	Vahingon seuraukset						
	VÄHÄINEN	TAVANOMAINEN	HUOMATTAVA	SUUREHKO	SUURI	VAKAVA	ERITTÄIN VAKAVA
Vahingon esiintymistäajuus	1	2	3	4	5	6	7
Useammin kuin kerran 50 vuodessa		1					
Useammin kuin kerran 200 vuodessa		4	2		1	1	
Useammin kuin kerran 500 vuodessa	4	4		3	2	3	
Useammin kuin kerran 1000 vuodessa	27	11	1	1		1	
Useammin kuin kerran 2000 vuodessa	62	6	3				
Useammin kuin kerran 3000 vuodessa	118	1	1			1	
Useammin kuin kerran 10 000 vuodessa	15	6	1	1	1		
Useammin kuin kerran 100 000 vuodessa							
Harvemmin kuin kerran 100 000 vuodessa	2		2	1			

Riskikohde on sellainen kohde, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran tai kohde on keskeinen yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamisen kannalta. Riskikohteiden arvioinnissa määritetään onnettomuusriski, joka muodostuu onnettomuuden todennäköisyydestä ja onnettomuuden mahdollisista seurauksista. Onnettomuusriskin arvioinnin perusteella valitaan riskienhallintakeinot, joita ovat ensisijaisesti riskin poistaminen, riskin pienentäminen tai onnettomuuksien seurauksien pienentäminen. Riskikohteissa onnettomuuksien omatoiminen ehkäiseminen ja valvonta sekä vahinkojen rajoittaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä. Riskikohteet ovat usein henkilöturvallisuuden, ympäristön, kulttuurihistoriallisuuden tai omaisuuden kannalta merkittäviä kohteita.

Riskin hallitseminen on tarkoituksenmukaista suunnitella siten, että myös riskikohteissa palvelutasopäätöksen mukaisella pelastustoiminnan toimintavalmiudella kyetään tilanne saamaan hallintaan. Onnettomuuksien estämiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi tehdyt ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja omatoiminen varautuminen ovat keskeisiä.

Regressiomalli ei tunnista kaikkien onnettomuustyyppien aiheuttamia uhkia. Tämän vuoksi valmiutta suunniteltaessa on erikseen analysoitava niiden onnettomuustyyppien tarpeet, jotka vaativat erityisjärjestelyitä. Riskikohteissa onnettomuuksien omatoiminen ehkäiseminen ja valvonta sekä

vahinkojen rajoittaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä. Esimerkiksi vesipelastuksen, kemikaalintorjunnan, korkealta pelastamisen ja raskaan raivauskaluston tarpeet tulee suunnitella erikseen uhkiin perustuen.

3. Riskikohteet

Seurausvaikutusten perusteella tulipalot ja onnettomuudet suurteollisuusalueilla ja suurimmissa sairaaloissa olisivat uhkiltaan merkittävimpiä. Näiden lisäksi on tunnistettu riskikohteina suuret turvetuotantoalueet ja suurimmat kesän yleisötapahtumat Kokkolassa, Pietarsaareissa ja Kaustisella.

Kohteen maantieteellinen sijainti vaikuttaa myös tapahtumien seurauksiin ja sitä kautta riskin suuruuteen. Kohteessa, mihin saadaan nopeasti ja riittävästi pelastustoimen yksiköitä, ovat seurausvaikutukset pienemmät.

Alla olevaan listaan on kerätty Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen riskikohteita. Listalla eivät ole kaikki alueen riskikohteet vaan siihen on kerätty yksittäisiä riskikohteita, tapahtumia ja yleisötilaisuuksia, joiden varalta tarvitaan erityisiä järjestelyjä.

Ympäri vuorokauden toiminnassa olevia poistumisturvallisuusselvityskohteita on alueella yhteensä noin 100 kpl. Seurausvaikutuksen mukaisesti listaukselle nousee vain kaksi kohdetta eli Keski-Pohjanmaan keskussairaala Kokkolassa ja Malmin sairaala Pietarsaareissa.

Listaan ei ole myöskään merkitty merkittäviä kokoontumis- ja liiketiloja, koska niiden suuren lukumäärän takia ei ole tarkoituksenmukaista mainita niitä kaikkia tässä yhteydessä. Myöskään kokonaisriski ei ole merkittävä.

Alueella on myös erittäin suuria aluehallintoviraston ympäristöluvalla toimivia maatalousrakennuksia 10 kpl. Myöskään näissä kohteissa kokonaisriski ei nouse merkittäväksi.

Turvetuotantoalueita on alueella yhteensä 33 kpl, joista listauksessa on mainittu pinta-alallisesti kolme suurinta kohdekokonaisuutta.

Yleisötilaisuuksista on mainittu vuosittain tapahtuvat tilaisuudet, joissa yhdellä kertaa paikalla on yli 2000 henkilöä.

Riskikohteiden jaottelu seurausvaikutusten merkittävyyden perusteella:

Erittäin suuri

Kokkola, FREEPORT COBALT OY
Kokkola, UMICORE FINLAND OY
Kokkola, Boliden Kokkola Oy

Kokkola, Neste Oil Oyj
Kokkola, CABB OY
Kokkola, YARA SUOMI OY
Kokkola, Oy Woikoski Ab
Kokkola, Kokkolan satama/Port of Kokkola
Kokkola, Kokkolan ratapiha
Kokkola, KIP INFRA OY
Pietarsaari, OSTP FINLAND OY AB
Pietarsaari, UPM-KYMMENE OYJ

Suuri

Kokkola, AP-tela Oy
Kokkola, Baltic Tank Oy
Kokkola, TETRA CHEMICALS EUROPE OY
Kokkola, AIR LIQUIDE FINLAND OY
Kokkola, Kokkolan kaupunki jätevedenpuhdistamo
Kokkola, Best-Hall Oy
Kruunupyy, Lentoasema
Kruunupyy, Rani Plast Oy
Kruunupyy, AB PÅRAS OY
Kruunupyy, Ferral Alucast Oy
Pietarsaari, Japrotek Oy Ab
Pietarsaari, Snellmans köttförädling Ab/Snellmanin Lihanjalostus oy
Pietarsaari, BillerudKorsnäs Finland Oy
Pietarsaari, Neste Oil Oyj

Kohtalainen

Halsua, Kairineva
Veteli, Pollarinneva
Veteli, Jauhoneva
Kaustinen, Kaustinen folk musik festival
Kokkola, Keski-Pohjanmaan keskussairaala
Kokkola, Mustakari in Memories
Kokkola, Venetsialaiset
Pietarsaari, Jaakon Päivät
Pietarsaari, Malmin sairaala

4. Alueellinen riskianalyysi

Kansallisen riskiarvion laatimisen kanssa on samaan aikaan valmisteltu alueelliset riskiarviot, joissa otetaan tarkemmin huomioon alueille ominaiset uhat tai häiriötilanteet. Tarkoitus on, että valtakunnallisen riskiarvion kokonaisuus muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista.

Riskiarvion mukaan Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren pelastuslaitoksen toiminta-alueelle ominaisimmat merkittävimmät riskejä aiheuttavat skenaariot ovat:

- Vakava kemikaali- tai räjähdysonnettomuus vaarallisia aineita käsittelevässä teollisuuslaitoksessa
- Öljyvahinko merialueella
- Useampi yhtäaikainen laaja metsäpalo
- Nopeahkosti syntyvä laaja tulva asutuskeskuksessa tai sen läheisyydessä
- Tieto- ja viestintäteknologisen (ICT) infrastruktuurin vaurioituminen alueella
- Vesihuollon (ml. jätevesihuolto) häiriintyminen
- Laajalle alueelle ulottuva talvimyrsky, johon liittyy pitkä pakkasjakso
- Laaja tai pitkäkestoinen vedenjakeluhäiriö
- Päivittäistavaranhuollon häiriö
- Sähköenergian saannin, siirron tai jakelun häiriintyminen alueella
- Tietoliikenteen tai tietojärjestelmien käytettävyyden häiriintyminen
- Kuljetusten häiriintyminen

Liite 2 Resurssit

Pelastustoiminnan henkilöstön, ajoneuvojen ja veneiden minimimitavoitemäärä ja enimmäisikä (nykytilanne suluissa)

Paloasema		Riskiruudut			Henkilöstö		Varallaolo (erillinen varallaolo-ohje)	
		I / lkm	II / lkm	III / lkm	Päätoiminen	Sopimushenkilöstö	Virka-aika	Virka-ajan ulkopuolella
11	Kokkola	4	31	16	28,8 (28,8)			
12	Kaarlela	4	31	13	0,2 (0,2)	24 (26)	1 (-)*	1 (-)
15	Kälviä		2	3	0,4 (0,4)	18 (28)	1 (-)*	2 (2)
16	Lohtaja		1	2	0,4 (0,4)	18 (30)	1 (-)*	1 (2)
17	Ullava				0,2 (0,2)	18 (15)	- (1)	- (-)
21	Pietarsaari	2	17	10	24 (24)			
23	Jakobstad FBK	2	17	12	- (-)	18 (17)	1 (-)*	1 (-)
24	Larsmo		2		- (-)	18 (22)	1 (-)	1 (-)
25	Bosund			4	- (-)	18 (21)	1 (-)	1 (-)
31	Kruunupyy		2	3	0,33 (0,33)	18 (26)	1 (-)*	2 (2)
32	Alaveteli			3	0,33 (0,33)	18 (22)	1 (-)*	1 (2)
33	Teerijärvi		1	3	0,33 (0,33)	18 (17)	1 (-)*	1 (2)
					-		-	-
41	Kaustinen		4	5	0,4 (0,4)	18 (20)	1 (-)*	2 (2)
42	Veteli		1	5	0,4 (0,4)	24 (25)	1 (-)*	2 (2)
43	Halsua			3	0,2 (0,2)	15 (13)	1 (-)	1 (1)
44	Perho		2	1	0,4 (-)	18 (22)	1 (-)	1 (2)
51	Kannus		4	6	1,8 (1,6)	18 (23)	1 (-)	3 (4)
52	Eskola			1	- (-)	12 (5)	- (-)	- (-)
53	Toholampi		1	3	0,4 (0,4)	18 (20)	1 (-)*	2 (2)
54	Lestijärvi			2	0,2 (0,2)	18 (11)	1 (1)	1 (1)
* mikäli ei päätoimista työntekijää								

**KESKI-POHJANMAAN JA PIETARSAAREN
ALUEEN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS OCH
JAKOBSTADSOMRÅDETS RÄDDNINGSVÄRK**

Paloasema	Riskiruudut			Sammutusauto			Säiliöauto			Nostolava		Letku-, monitoimiauto	
	I / lkm	II / lkm	III / lkm	lkm	tehtävät	ikä	lkm	tehtävät	ikä	lkm	ikä	lkm	ikä
11 Kokkola	4	31	16	2 (2)	23,7, 8,4 %	15 (5, 14)	1 (2)	21,9, 0,8 %	15 (8,19)	1 (1)	15 (7)	1 (1)	25 (0)
12 Kaarlela	4	31	13	1 (1)	2,4 %	20 (20)	1 (1)	3,9 %	25 (25)			1 (1)	25 (30)
15 Kälviä		2	3	1 (1)	3,6 %	20 (26)	1 (1)	3,3 %	25 (20)				
16 Lohtaja		1	2	1 (1)	1,8 %	25 (27)	1 (1)	1,7 %	30 (20)				
17 Ullava				- (1)	1,0 %	30 (30)	1 (1)	1,4 %	30 (31)				
21 Pietarsaari	2	17	10	2 (2)	21,8, 0,2 %	15 (13)	1 (1)	31,3 %	15 (10)	1 (1)	15 (20)		
23 Jakobstad FBK	2	17	12	1 (1)	1,3 %	25 (26)	1 (1)	1,7 %	25 (28)				
24 Larsmo		2		1 (1)	1,6 %	25 (16)	1 (1)	2,2 %	25 (26)				
25 Bosund			4	1 (1*)	1,9 %	25 (11)	1 (-)	-	30 (-)				
31 Kruunupyy		2	3	1 (1)	2,9 %	20 (26)	1 (1)	3,3 %	25 (14)				
32 Alaveteli			3	1 (1)	2,1 %	25 (23)	1 (1)	2,0 %	30 (7)				
33 Teerijärvi		1	3	1 (1)	1,7 %	25 (28)	1 (1)	1,9 %	30 (11)				
41 Kaustinen		4	5	1 (1)	4,0 %	20 (14)	1 (1)	5,1 %	20 (12)				
42 Veteli		1	5	1 (1)	3,70 %	20 (19)	1 (1)	4,7 %	25 (4)			1 (1)	25 (31)
43 Halsua			3	1* (1*)	1,10 %	25 (33)	- (-)	-	30 (-)				
44 Perho		2	1	1 (1)	2,90 %	20 (18)	1 (2)	4,1, 0,8 %	25 (1,7)				
51 Kannus		4	6	1 (1)	6,30 %	20 (16)	1 (1)	5,1 %	20 (21)				
52 Eskola			1	- (1)	1,00 %	30 (31)	- (-)	-	30 (-)				
53 Toholampi		1	3	1 (1)	2,80 %	20 (10)	1 (1)	3,8 %	25 (16)				
54 Lestijärvi			2	1 (1)	1,50 %	25 (27)	1 (1)	1,4 %	30 (28)				

* = säiliösammutusauto

**KESKI-POHJANMAAN JA PIETARSAAREN
ALUEEN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS OCH
JAKOBSTADSOMRÅDETS RÄDDNINGSVÄRK**

Paloasema	Riskiruudut			Miehistöauto		Mönkijä		Moottorikelkka		Vene		Alus		Johtoauto	
	I / lkm	II / lkm	III / lkm	lkm	ikä	lkm	ikä	lkm	ikä	lkm	ikä	lkm	ikä	lkm	ikä
11 Kokkola	4	31	16	2 (2)	12 (4,5)	1 (1)	15 (15)	1 (1)	15 (8)	2 (2)	25 (2,20)	2 (2)	35 (3,36)	2 (2)	12 (5,5)
12 Kaarlela	4	31	13					- (-)		- (-)					
15 Kälviä		2	3	1 (1)	12 (4)	1 (1)	15 (12)	1 (-)	15 (-)	1 (1)	25 (36)				
16 Lohtaja		1	2	2 (2)	12 (3,5)	1 (1)	15 (12)	1 (1)	15 (4)	1 (1)	25 (7)	1 (1)	35 (20)		
17 Ullava				1 (1)	12 (6)	- (-)		- (-)		1 (1)	25 (36)				
21 Pietarsaari	2	17	10	1 (1)	12 (2)	1 (1)	15 (10)	1 (1)	15 (4)	2 (1)	25 (9)	2 (2)	35 (32,41)		
23 Jakobstad FBK	2	19	12			- (-)		- (-)							
24 Larsmo		2		1 (1)	12 (1)	- (-)		1 (1)	15 (4)	1 (1)	25 (9)				
25 Bosund			4	1 (1)	12 (4)	- (-)		2* (2*)	15 (4,6)	1 (1)	25 (1)				
31 Kruunupyy		2	3	1 (1)	12 (0)	1 (1)	15 (7)	1 (1)	15 (8)	2 (2)	25 (3,5)				
32 Alaveteli			3	1 (1)	12 (0)	1 (1)	15 (8)	- (-)		1 (1)	25 (3,5)				
33 Teerijärvi		1	3	1 (1)	12 (0)	1 (1)	15 (7)	- (-)		1 (1)	25 (5)				
41 Kaustinen		4	5	1 (1)	12 (4)	1 (1)	15 (12)	1 (1)	15 (8)	1 (1)	25 (25)				
42 Veteli		1	5	1 (1)	12 (1)	1 (1)	15 (1)	1 (1)	15 (7)	1 (1)	13 (25)				
43 Halsua			3	1 (1)	12 (4)	1 (-)	15 (-)	- (-)		1 (1)	25 (5)				
44 Perho		2	1	1 (1)	12 (3)	1 (1)	15 (4)	1 (-)		1 (1)	25 (5)				
51 Kannus		4	6	1 (1)	12 (4)	1 (1)	15 (11)	1 (-)	15 (-)	1 (1)	25 (1)				
52 Eskola			1			- (-)		- (-)							
53 Toholampi		1	3	1 (1)	12 (1)	1 (1)	15 (15)	1 (1)	1	1 (1)	25 (1)				
54 Lestijärvi			2	1 (1)	12 (0)	1 (-)	15 (-)	1 (1)	18	2 (1)	25 (37)				

* = hydrokopteri

Liite 3 Henkilö- ja talousresurssit 2020

Henkilöresurssit	Päätoiminen tehtävään kohdennettu resurssi (htv/%)
	84,5
Pelastuslaitoksen johtaminen ja ohjaus	1,6
- Toimintaympäristön analysointi	2 %
- Strateginen suunnittelu ja ohjaus	
- Palvelutuotannon ohjaus	
- Laadun hallinta ja kehittäminen	
Turvallisuuspalvelut	5,7
- Valvontatoiminnot	7 %
- Turvallisuuspalvelut	
- Asiantuntijapalvelut	
Pelastuspalvelut	70,8
- Pelastustoiminnan suorituskyvyn suunnittelu	84 %
- Pelastustoiminnan suorituskyvyn rakentaminen (toimintavalmius)	
- Pelastustoiminnan suorituskyvyn käyttäminen (pelastustoiminta)	
- Arviointi	
Tuki- ja varatumispalvelut	6,4
- Tietohallinto	8 %
- Hallinto	
- Osaamisen hallinta	
- Viestinnän hallinta	
- Hankintojen hallinta	
- Henkilöstöhallinta	
- Työsuojelu	
- Varautuminen	
- Talouden hallinta	
- Logistiikka ja huolto	
- Tilahallinta	
- Kehittämisen hallinta	
- Vapaaehtoistoiminta	
Taloudelliset resurssit 2020	
Pelastustoimi	10 797 945
Henkilöstökulut	6 958 768
Palvelujen ostot	1 632 911
Aineet ja tarvikkeet	620 085
Avustukset	58 100
Muut kulut	1 528 081